ECLI:LV:RPPT:2020:1109.1A68045019.2.S
Lieta Nr. 1A68045019
Arhīva Nr. 1A-0186-20/14

SPRIEDUMS
Rīgā 2020. gada 9. novembrī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa,
tiesnesis Viktors Makucevičs,
ar tiesas sēžu sekretāri Agniju Katkeviču,
piedaloties sūdzības iesniedzējam /pers. A/, sūdzības iesniedzēja aizstāvim zvērināta advokāta palīgam Kristapam Zaķim un Iepirkumu uzraudzības biroja pārstāvēm /pers. C/ un /pers. D/,
atklātā tiesas sēdē Daugavgrīvas ielā 58, Rīgā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu /pers. A/ sūdzībā par Iepirkumu uzraudzības biroja vadītājas 2019. gada 8. novembra lēmumu Nr. 9-1/2019/3/2-2.

Aprakstošā daļa

[1] 2019. gada 27. augustā Iepirkumu uzraudzības biroja (turpmāk arī – Iestāde) Administratīvo sodu departamenta Administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas nodaļas vecākā inspektore sastādījusi administratīvā pārkāpuma protokolu IU Nr. 00418 (turpmāk arī – Sākotnējais lēmums) par to, ka /pers. A/ kā AS „Latvijas autoceļu uzturētājs" (turpmāk arī – Sabiedrība) /amats/ ir pārkāpis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī – Latvijas APK) 166.[21] panta otro daļu.

Sākotnējā lēmumā /pers. A/ norādījis, ka paskaidrojumu sniegs lietas izskatīšanas laikā un parakstījās par administratīvā pārkāpuma protokola saņemšanu.

[2] Ar 2019. gada 17. septembra Iestādes Administratīvo sodu departamenta Administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas nodaļas vecākās inspektores lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 9-1/2019/3/2-1 (turpmāk arī – Soda lēmums) /pers. A/ tika piemērots naudas sods 470 *euro* apmērā, kā arī atņemtas tiesības ieņemt tādus valsts amatpersonas amatus, kuru pienākumos ietilpst lēmumu pieņemšana publisko iepirkumu un publiskās un privātās partnerības jomā vai iepirkuma līgumu, vispārīgo vienošanos, partnerības iepirkuma līgumu vai koncesijas līgumu noslēgšana, kā arī aizliegts pieņemt attiecīgus lēmumus un slēgt attiecīgus līgumus uz vienu gadu un deviņiem mēnešiem.

[2.1] Soda lēmumā norādīts, ka uz administratīvās lietas izskatīšanu ieradās /pers. A/ ar aizstāvjiem Kristapu Zaķi un /pers. G/, kura izskatīšanas laikā tika pilnvarota mutiski.

[2.2] 2019. gada 27. augustā, pamatojoties uz Publisko iepirkumu likuma 66. panta pirmās daļas 4. punktu un Latvijas APK 215.[11] pantu, tika sastādīts Sākotnējais lēmums par /pers. A/ rīcības neatbilstību Publisko iepirkumu likuma tiesiskajam regulējumam, noslēdzot vispārīgo vienošanos par tehniskās sāls iegādi sarunu procedūras rezultātā, piemērojot publisko iepirkumu jomas normatīvajiem aktiem neatbilstoši izraudzītu iepirkuma procedūru.

Sākotnējā lēmumā secināts, ka /pers. A/ nepamatoti piemērotas sarunu procedūras rezultātā, 2019. gada 7. janvārī parakstot vispārīgo vienošanos ar SIA /Nosaukums A/, SIA „/nosaukums H/", SIA /Nosaukums B/, SIA /Nosaukums C/, SIA „/nosaukums G/" un SIA „/nosaukums I/ /Nosaukums D/", kuras ietvaros Sabiedrība ir iegādājies tehniskās sāls piegādes vismaz 2577228,42 *euro* bez pievienotās vērtības nodokļa apmērā, ir pārkāpis Publisko iepirkumu likuma 8. panta ceturto daļu un 8. panta septītās daļas 3. punktu un ir saucams pie atbildības pēc Latvijas APK 166.[21] panta otrās daļas.

Sākotnējā lēmuma sastādīšanas laikā /pers. A/ mutiski pilnvaroja aizstāvi Kristapu Zaķi, un tika informēts par Latvijas APK 248. panta ceturtajā daļā un 260. panta otrajā daļā noteiktajām tiesībām.

[2.3] Atsaucoties uz Publisko iepirkumu likuma 2. pantu, norādīts, ka publiskie iepirkumi ir vērsti uz efektīvu un racionālu iestāžu funkcionēšanas nodrošināšanu, lai sabiedrības interešu īstenošanu nekavētu valsts pārvaldes nespēja resursu trūkuma vai ierobežotas pieejamības dēļ. Iepirkumam ir jāveicina piegādātāju brīva konkurence, kā arī vienlīdzīga un taisnīga attieksme pret tiem, jo tikai tā var nodrošināt pasūtītāja finanšu līdzekļu un mantas efektīvu izmantošanu un izšķērdēšanas novēršanu. Tādējādi Publisko iepirkumu likumā ietvertās tiesību normas tulkojamas un piemērojamas caur likuma mērķa prizmu.

Citējot Publisko iepirkumu 8. panta ceturto daļu un 8. panta septītās daļas 3. punktu, norādīts, ka sarunu procedūru pasūtītājs ir tiesīgs piemērot, ja pasūtītājam neparedzamu ārkārtas apstākļu rezultātā objektīvi radusies situācija, kurā steidzamības dēļ nav iespējams piemērot atklātu konkursu, slēgtu konkursu vai konkursa procedūru ar sarunām. Minētie apstākļi, kas pamato ārkārtas situāciju, nedrīkst būt atkarīgi no pasūtītāja darbības.

[2.4] Iestādē saņemti Sabiedrības 2019. gada 22. februāra un 10. aprīļa paskaidrojumi, kuros hronoloģiskā secībā aprakstītas darbības, kas veiktas, lai nodrošinātu tehniskās sāls piegādes pirms sarunu procedūras organizēšanas.

2018. gada 6. septembrī tika publicēts paziņojums par līgumu atklātam konkursam „Tehniskās sāls iegāde", kura ietvaros tika iesniegta sūdzība par lēmumu piešķirt līguma slēgšanas tiesības attiecīgiem pretendentiem un 2018. gada 27. decembrī tika pieņemts lēmums aizliegt slēgt vienošanos ar pretendentiem un veikt atkārtotu izvērtēšanu.

Ņemot vērā tehniskās sāls izlietojuma intensitāti un nelabvēlīgo lēmumu, pamatojoties uz Publisko iepirkumu likuma 8. panta septītās daļas 3. punktu, ārkārtas situācijas novēršanai Sabiedrība izsludināja sarunu procedūru „Tehniskās sāls iegāde", kuras rezultātā bija paredzēts noslēgt līgumus nepieciešamā tehniskās sāls piegādēm līdz brīdim, kad tiks noslēgta vispārīgā vienošanās konkursa rezultātā. Saskaņā ar sarunu procedūras prasībām Iestādei tika iesniegts iesniegums, kura rezultātā tā nolēma pārtraukt sarunu procedūru, pamatojoties uz Ministru kabineta 2017. gada 28. februāra noteikumu Nr. 107 „Iepirkuma procedūru un metu konkursu norises kārtība", un iesniegums netika izskatīts.

Tā kā iestājās ārkārtas apstākļi, Sabiedrība, pamatojoties uz Publisko iepirkumu likuma 8. panta septītās daļas 3. punktu, 2019. gada 7. janvārī izsludināja sarunu procedūru. Savukārt konkursa ietvaros 2019. gada 24. janvārī tika pieņemts lēmums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, kas tika atcelts un 2019. gada 21. februārī tika pieņemts lēmums par iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu konkursa rezultātā. Tā kā par lēmumu tika

iesniegta sūdzība, 2019. gada 18. maijā Sabiedrība publicēja paziņojumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, norādot, ka konkurss ir pārtraukts sakarā ar ceļu specifikāciju maiņu.

[2.5] Lietas izskatīšanas laikā tika sniegti paskaidrojumi, ka nav izdarīts administratīvais pārkāpums.

Paskaidrojumos tika norādīts, ka iepriekšējā vienošanās bija spēkā līdz 2018. gada 10. novembrim, bet līdz tam Sabiedrība nodrošināja, ka noliktavās tiek uzglabāts maksimāli iespējamais sāls daudzums, kuri nodrošinātu sāls pieejamību līdz 2019. gada janvāra beigām, pat ja iestādes lēmums par konkursa rezultātiem tiktu apstrīdēts.

Atsaucoties uz Iestādes 2018. gada 25. jūnija „Skaidrojums par iepirkumu veikšanu ārkārtas apstākļu novēršanai", norādīts, ka sarunu procedūra tika piemērota, jo iestājās ārkārtas apstākļi – 2018. gada decembrī nepastāvīgo laika apstākļu dēļ tehniskās sāls patēriņš bija par 9200 tonnām lielāks kā iepriekšējos trīs gados. Sabiedrība piekrīt, ka par ārkārtas apstākļiem nevar uzskatīt Latvijas klimatiskajiem apstākļiem atbilstošus apstākļus, bet ārkārtas apstākļi bija būtiski palielinājies izlietotās tehniskās sāls daudzums. Tā kā vajadzība pēc tehniskās sāls bija neatliekami nepieciešama, sarunas procedūras piemērošana bija pamatota, jo tā tika piemērota tik lielā apmērā, cik nepieciešams, lai nodrošinātu nepieciešamo minimālo tehniskās sāls daudzumu, lai nepārtrauktu valsts autoceļu uzturēšanu satiksmei drošā stāvoklī.

Vienlaikus tika izteikts lūgums gadījumā, ja tiek konstatēts administratīvā pārkāpuma sastāvs, atzīt, ka pārkāpums izdarīts galējās nepieciešamības stāvoklī, jo pastāvēja visi nepieciešamie priekšnoteikumi. Taču, ja Iestāde neatzīst, ka pārkāpums izdarīts galējās nepieciešamības stāvoklī, tiek lūgts atzīt pārkāpumu par maznozīmīgu un aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu saskaņā ar Latvijas APK 21. panta pirmo daļu. Sarunu procedūrā tika pieaicināti visi konkursa pretendenti, lai nodrošinātu konkurenci, tika ievērots saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma pamatprincips, neierobežojot vienlīdzību. Sabiedrības ieskatā tika ievērots Publisko iepirkumu likuma 8. panta septītās daļas 3. punkta mērķis.

[2.6] Soda lēmumā norādīts, ka 2018. gada 25. jūnija skaidrojumā norādītajiem kritērijiem ir jāizpildās kumulatīvi. Lai sarunu procedūras ārkārtas apstākļu novēršanai izvēle būtu pamatota, nepietiek konstatēt faktu, ka laika trūkuma dēļ nav iespējams piemērot Publisko iepirkumu likumā noteiktās iepirkuma procedūras, ir arī jāspēj pierādīt, ka attiecīgā situācija izveidojusies no pasūtītāja neatkarīgu un objektīvi neparedzamu apstākļu dēļ un ir saskatāma tieša cēloņsakarība starp ārkārtas apstākļiem un steidzamību.

Norādītais arguments, ka neparedzēti ievērojami palielinājās izlietotā tehniskās sāls daudzums, vērtējams kritiski. Paskaidrojumiem pievienota tabula, no kuras izriet, ka 2017. gada decembrī tehniskā sāls tika izlietota par 1289 tonnām mazāk nekā 2018. gada decembrī. Līdz ar to arguments, ka nevarēja paredzēt tik lielu sāls patēriņu, nav pamatots, tieši otrādi, tiek pierādīts, ka Sabiedrība varēja un tai vajadzēja paredzēt attiecīgu tehniskās sāls patēriņa iespējamību. Papildus norādāms, ka būtu bijis jāpievērš uzmanība arī tam, cik liela atšķirība var būt starp izlietotās sāls daudzumu viena mēneša ietvaros dažādos gados, kā tas ir bijis 2015. gadā un 2017. gadā, kas arī apliecina Latvijas klimatiskajiem apstākļiem raksturīgo laikapstākļu nevienmērību, un tie nav uzskatāmi par neparedzamiem ārkārtas apstākļiem.

Netiek apšaubīta vajadzība pēc tehniskās sāls, lai nodrošinātu valsts pārvaldes un sabiedrības intereses, bet izšķiroša nozīme ir tam, vai situācija radās neatkarīgu apstākļu rezultātā. Iepirkuma plānošana ir jāveic savlaicīgi, lai būtu iespējams iepirkuma rezultātā noslēgt iepirkuma līgumu pirms beidzas iepriekšējā iepirkuma līguma darbības termiņš. Tāpat ir jāņem vērā vairāki apstākļi, kas var ietekmēt iepirkuma procedūras veikšanas termiņu, proti, laiks, kas nepieciešams piedāvājumu iesniegšanai, to izvērtēšanai un lēmuma pieņemšanai, kā arī Publisko iepirkumu likumā noteiktā nogaidīšanas termiņa un iesniegumu par iespējamiem iepirkuma procedūras pārkāpumiem izskatīšanu Iestādē termiņa ievērošanai. Konkrētajā gadījumā laiks no konkursa izsludināšanas dienas 2018. gada 6. septembrī līdz iepriekšējās vispārīgās vienošanās termiņa beigām nav uzskatāms par pietiekamu, lai konkursa rezultātā noslēgtu iepirkuma līgumu. Tādējādi lietas izskatīšanas laikā ir secināts, ka Sabiedrības rīcība, nevis nevienmērīgie laikapstākļi bija par pamatu tam, ka 2018. gada beigās noliktavās bija kritiski zems tehniskās sāls apjoms, kas radīja vispārēju bīstamību uz valsts autoceļiem un apdraudējumu valsts un sabiedrības interesēm.

[2.7] Attiecībā uz lūgumu atzīt, ka pārkāpums izdarīts galējās nepieciešamības stāvoklī, atsaucoties uz Administratīvās apgabaltiesas 2011. gada 7. marta sprieduma lietā Nr. A42792209 5. punktu, norādīts, ka galējās nepieciešamības institūts nav uzskatāms par atļauju personai apzināti un plānoti izšķirties neievērot likuma priekšrakstus, ja vien personas ieskatā šāda rīcība ir attaisnojama ar morāliem vai praktiskiem apsvērumiem. Šāds tiesību normas tulkojums būtu pretējs tiesību sistēmai, kurā tiesību normai piemīt obligāti saistošs spēks. Viens no priekšnosacījumiem Latvijas APK 17. panta piemērošanai ir personas prettiesiskās rīcības tūlītējais un neapdomātais raksturs, proti, ja tai objektīvi nav bijis iespējams saprātīgi izvērtēt citus rīcības variantus un pašas personas plānotās rīcības prettiesisko raksturu.

Konkrētajā situācijā nav konstatējams apdraudējums, kas radies pēkšņi un kura novēršanai ir nepieciešama tūlītēja rīcība, tādējādi nav pamatoti atzīt situāciju par galīgās nepieciešamības stāvokli. Turklāt uzskatīt par galējās nepieciešamības situācijām tādas situācijas, kuras radušās paša Sabiedrības rīcības rezultātā, būtu pretēji Latvijas APK 17. panta jēgai.

[2.8] Attiecībā uz lūgumu atzīt pārkāpumu par maznozīmīgu, norādīts, ka tika iegādāta tehniskais sāls vismaz 2577228,42 *euro* bez pievienotās vērtības nodokļa apmērā, kas būtiski pārsniedz Ministru kabineta 2017. gada 28. februāra noteikumos Nr. 105 „Noteikumi par publisko iepirkumu līgumcenu robežvērtībām" noteikto. Turklāt, uz sarunu procedūras rezultātā noslēgtās vienošanās pamata tehniskā sāls tika iegādāts līdz pat ziemas sezonas noslēgumam. Tādējādi secināms, ka pārkāpums nav tik nebūtisks, lai konstatētu, ka tas ir maznozīmīgs un personu varētu atbrīvot no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

[2.9] Ņemot vērā minēto, lietas izskatīšanas laikā nav konstatēts, ka norādītie apstākļi būtu tādi, kas konkrētajā gadījumā objektīvi pamatotu neparedzamu ārkārtas situāciju, kā arī nav gūta pārliecība, ka tie būtu radušies no Sabiedrības neatkarīgu darbību rezultātā. Attiecīgi secināms, ka nepamatoti ir piemērota sarunu procedūra, un tā kā vienošanos tās ietvaros citu starpā ir noslēdzis (parakstījis) /amats/ /pers. A/, viņš ir pārkāpis Publisko iepirkumu likuma 8. panta ceturto daļu un 8. panta septītās daļas 3. punktu, izdarot administratīvo pārkāpumu, par kuru administratīvā atbildība ir paredzēta Latvijas APK 166.[21] panta otrajā daļā.

[2.10] 2019. gada 13. septembrī saņemti /pers. A/ paskaidrojumi, kuros norādīts, ka nepiekrīt Sākotnējā lēmumā norādītajai kvalifikācijai. Par iepirkumu procedūru galvenokārt atbildīga bija /amats/, nevis viņš, tāpēc par nekvalitatīvu iepirkumu plānošanu primāri atbildīga ir viņa. /pers. A/ nevar kontrolēt ne iepirkumu komisijas lēmumus, ne pretendentu sūdzību iesniegšanu, tāpēc nav pamatoti vainot Sabiedrību, ka procedūra uzsākta novēloti, ja tā tiek aizkavēta pretendentu dēļ. Tāpat nav pamatoti par atskaites punktu ņemt iepriekšējās vienošanās izbeigšanās datumu, jo iepriekšējā vienošanās tika noslēgta 72 dienu laikā no konkursa izsludināšanas, bet konkrētā konkursa ietvarā pirmais lēmums tika pieņemts 65 dienu laikā, bet vienošanās noslēgta 96 dienu laikā. Noliktavu apjoms ir 75840 tonnas, kas pietiek apmēram trim mēnešiem, bet prognozēt izlietotā sāls daudzumu situācijā, kad dažādās sezonās konstatētas tik krasas izmaiņas, nav iespējams. Vienošanās tika noslēgta ar visiem pretendentiem, ietaupot Sabiedrības līdzekļus.

/pers. A/ lūdz ņemt vērā to, ka pirms sarunu procedūras organizēšanas atbildīgās personas konsultējās ar Iestādi par iespējamo risinājumu un ņēma vērā visus tās ieteikumus. Tāpat lūdz izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību.

[2.11] Attiecībā uz paskaidrojumos minēto Soda lēmumā norādīts turpmākais.

Par nepamatoti piemērotu sarunu procedūru, kuras rezultātā tika noslēgta vienošanās, atbildīga ir persona, kura Sabiedrības vārdā ir noslēgusi vienošanos, jo līgumslēdzēja persona ir tā, kas pieņem gala lēmumu, tātad arī uzņemas atbildību par sekām, kas saistītas ar prettiesiska līguma noslēgšanu, neatkarīgi no tā, vai savu lēmumu pamato ar uzticēšanos citām iestādes amatpersonām vai darbiniekiem. Konkrētajā gadījumā konkursa

novēlota izsludināšana un iepirkuma komisijas rīcība konkursa ietvaros ir apstākļi, kas pamato, ka sarunu procedūra nebija piemērojama.

Normatīvajos aktos nav noteikts, ka jaunais iepirkuma līgums ir jānoslēdz līdz iepriekšējā iepirkuma līguma termiņa beigām, bet šāda pieeja ir būtiska, lai pārliecinātos par deleģētā uzdevuma izpildes nepārtrauktību, ņemot vērā arī konkrētā uzdevuma būtiskumu valsts pārvaldes un iedzīvotāju interešu aizsardzības nodrošināšanā. Sabiedrības uzdevums ir nodrošināt tam deleģētā uzdevuma izpildes nepārtrauktību, kas ir īstenojama, tai skaitā arī savlaicīgi plānojot iepirkuma procedūras. Vienīgais risinājums ir iepirkuma procedūras savlaicīga organizēšana. Paļaušanās uz tehniskās sāls patēriņa prognozēm un uz to, ka iepirkuma procedūrā netiks iesniegtas sūdzības, nav attaisnojums konkursa novēlotai izsludināšanai, īpaši konkrētajā situācijā. Sabiedrībai ir pienākums rēķināties ar to, ka pretendenti var iesniegt sūdzības Biroja iesniegumu izskatīšanas komisijai un tās var būt arī pamatotas. Konkrētajā gadījumā visas iesniegtās un izskatītās sūdzības bija pamatotas un lēmumi bija aizliedzoši, kas norāda uz to, ka atbildīgās personas bija kļūdaini izvērtējušas konkursā iesniegtos piedāvājumus.

Tehniskās sāls apgrūtinātā patēriņa apjoma prognozēšana ir daļa no darba specifikas attiecībā uz patērējamo tehniskās sāls daudzumu, kas attiecīgi arī liecina par to, ka Latvijai raksturīgie nevienmērīgie laikapstākļi kopsakarā ar noliktavu ietilpību ir faktors, kas īpaši jāņem vērā un ar ko ir jārēķinās, organizējot iepirkuma procedūras par tehniskās sāls piegādēm, kas attiecīgi nevar būt uzskatāmi arī par ārkārtas apstākļiem. Ņemot vērā minēto, Sabiedrībai jo īpaši būtu jāpievērš uzmanība tam, lai tam deleģētā uzdevuma izpildē nerastos pārtraukumi un, beidzoties iepriekšējam līgumam, tiktu noslēgts jauns iepirkuma līgums.

Apgalvojums, ka notika konsultācijas ar Iestādi, ir vērtējams kritiski, jo paskaidrojumos nav norādīta detalizētāka informācija, proti, tas, kādi bija Iestādes ieteikumi un kas tieši tika ņemts vai neņemts vērā. Neatkarīgi no minētā, konkrētajos apstākļos sarunu procedūra, nebija piemērojama.

Konkrētajā gadījumā nav konstatēts neviens no administratīvo pārkāpumu lietvedību nepieļaujošajiem apstākļiem, līdz ar to nav pamata izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību.

[2.12] /pers. A/ vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā pierāda lietā gūtie pierādījumi: Sabiedrības 2019. gada 22. februāra un 2019. gada 10. aprīļa vēstule, 2018. gada 6. septembrī publicētais paziņojums par līgumu konkursā, 2019. gada 23. augusta izdruka no Iestādes tīmekļvietnes, iepirkuma komisijas 2019. gada 7. janvāra sēdes protokols Nr. 1, sarunu procedūras 2019. gada 7. janvāra ziņojums, 2019. gada 7. janvārī noslēgtā vienošanās, izdruka no Sabiedrības grāmatvedības programmas HansaWorld par tehniskās sāls piegādēm vienošanās ietvaros, 2019. gada 18. maijā publicētais paziņojums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu konkursā, Sākotnējais lēmums un /pers. A/ 2019. gada 13. septembra paskaidrojumi. Vērtējot pierādījumus kopsakarā, /pers. A/ rīcībā ir pierādīts Latvijas APK 166.^{21} panta otrajā daļa minētā administratīvā pārkāpuma sastāvs.

[2.13] Citējot Latvijas APK 1. panta pirmo daļu, 9. panta pirmo daļu un 22. pantu, norādīts, lai atturētu pārkāpēju un citas amatpersonas no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas publisko iepirkumu un publiskās un privātās partnerības jomā, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošanās, nepieciešams /pers. A/ piemērot administratīvo sodu.

Izdarot konstatēto administratīvo pārkāpumu, /pers. A/ ir aizskāris piegādātāju tiesības uz atklātām iepirkuma procedūrām, brīvu konkurenci, vienlīdzību un taisnīgu attieksmi, kā arī Sabiedrības līdzekļu efektīvu izmantošanu. Publisko iepirkumu likuma 2. pantā minēto mērķi nav iespējams sasniegt un pilnvērtīgi nodrošināt, ja netiek ievērotas Publisko iepirkumu likuma normas.

/pers. A/ nav paredzējis savas rīcības prettiesiskumu, kaut arī viņam, izvērtējot visus apstākļus, kas saistīti ar minētā iepirkuma līguma noslēgšanu, vajadzēja un tas varēja paredzēt, ka iepirkuma līguma noslēgšanai ir piemērota neatbilstoši izraudzīta iepirkuma procedūra. Tādējādi ir konstatējama /pers. A/ neuzmanība un prettiesiska darbība Publisko iepirkumu likumā noteikto pienākumu izpildē.

No lietas materiāliem konstatējams, ka /pers. A/ savu vainu neatzīst.

Ievērojot Iestādes praksi sodu piemērošanā, to, ka nav konstatēti atbildību mīkstinoši vai pastiprinoši apstākļi, personas mantisko stāvokli un apgādībā esošās personas, to, ka /pers. A/ nav iepriekš sodīts par līdzīgiem pārkāpumiem, un to, ka sarunu procedūrā uzaicināti visi pretendenti, kas nenorāda uz ļaunprātīgu rīcību normatīvo aktu neievērošanā un Latvijas APK 32. panta otrajā daļā, ir piemērojams nauda sods 470 *euro* apmērā, atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatus uz vienu gadu un deviņiem mēnešiem.

Soda lēmumā norādīts, ka izskatot administratīvā pārkāpuma lietu un izvērtējot lietā esošos pierādījumus saskaņā ar Latvijas APK 244. pantu un pieņemot lēmumu, ir vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izvērtēti visi apstākļi un lietā esošie pierādījumi, kuri bija nepieciešami lēmuma pieņemšanai, kā arī no tiem izrietošie objektīvie, racionālie un juridiskie apsvērumi.

[3] Nepiekrītot Soda lēmumam, sūdzību iesniedza /pers. A/, lūdzot to atcelt un izbeigt lietvedību.

[3.1] Sūdzībā, citējot Latvijas APK 9. panta pirmo daļu un atsaucoties uz to, ka administratīvo pārkāpumu lietas Eiropas cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā pielīdzināmas krimināllietām, norādīts, ka uz sūdzības iesniedzēju nepamatoti attiecināts citu personu administratīvā pārkāpuma sastāvs. Arī likuma anotācija, ar kuru Latvijas APK papildināts ar 166.^{21} pantu, noteikts, ka pie atbildības ir jāsauc vainīgās personas.

Tā kā sarunu procedūrā tika uzaicināti visi pretendenti un ar visiem tika noslēgta vienošanās, pārkāpuma objektā ietilpstošajām interesēm kaitējums netika nodarīts.

Ņemot vērā, ka administratīvais sods pēc būtības ir personisks sods, Soda lēmumā nekonsekventi lietota atsauce uz Sabiedrību, radot iespaidu, ka visi pārkāpumi attiecināmi uz sūdzības iesniedzēju un pārējiem /amats/. Par pasūtītāju ir uzskatāma iepirkumu komisija, bet ne /amats/kopā, ne sūdzības iesniedzējs viens pats. Visā Soda lēmumā ir nekorekta citu personu darbību piedēvēšana sūdzības iesniedzējam. Sabiedrībā ir aptuveni 1300 darbinieku, kuri katru gadu veic vairāk nekā 100 iepirkumu, jo valdei to fiziski nav iespējams izdarīt. Kad tika gatavots 2018. gada iepirkumu plāns, sūdzības iesniedzējs nebija tas /amats/ (atradās /amats/amatā), kura pārraudzībā bija iepirkumu joma. Savukārt iepriekšējās vienošanās laika izbeigšanās nozīme tā arī netika pamatota. Soda lēmumā atzīts, ka sūdzības iesniedzējam nevajadzētu parakstīt vienošanos, ja iepirkumu komisija veiktu pienākumus kvalitatīvāk. Atbildība ir piemērojama par prettiesiskām individuālām darbībām, taču sūdzības iesniedzējam nav tiesību iebilst pret iepirkumu komisijas lēmumu, kas pieņemts Publisko iepirkumu likumā noteiktajā kārtībā, šādu tiesību pamatojumu nepamato arī Soda lēmums, kurā kļūdaini norādīts, ka sūdzības iesniedzējs uzticējās citiem, jo šādu "uzticēšanos" paredz likums, liedzot tiesības ietekmēt komisijas lēmumus. /pers. P/ lietas izskatīšanas laikā Iestādes amatpersona atzīst, ka valdei nebija izvēles tiesību. Ja normatīvie akti neparedz, procedūru kā komisijas lēmuma rezultātā pieņemto vienošanos neparakstīt, ir nepamatoti norādīt, ka valde veikusi prettiesisku darbību.

[3.2] Likuma anotācijā tika norādīts, ka administratīvā pārkāpuma subjekts ir tiešais tā izdarītājs, kurš nosakāms administratīvā procesa ietvaros. Soda lēmumā netika vērtēts atbildības jomu sadalījums un darba organizācija uzņēmumā, proti, kuras personas kompetencē ir iepirkuma procedūru plānošana un veikšana. Tikai tāpēc, ka sūdzības iesniedzējs ir /amats/, viņam nebūtu jāatbild par visām ierēdņu kļūdām. Tāpat netika izvērtēta katra /amats/atbildība individuāli, soda lēmumi ir pārkopēti. Arī tiesību doktrīnā noteikts, ka nepieciešams vērtēt, vai sodu uzlikt visiem /amats/vai vienam, kura kompetencē ir konkrētās darbības. Tādējādi nevar automātiski piemērot atbildību visiem /amats/.

[3.3] Tāpat sūdzības iesniedzēja darbībā nav saskatāma administratīvā pārkāpuma subjektīvā puse. No Soda lēmuma izriet, ka sūdzības iesniedzēja vainu pierāda tas, ka viņš parakstīja vienošanos. No minētā izriet, ja /amats/jāpārbauda iepirkumu komisijas darbība, zūd tās izveidošanas jēga. Nav saprotams, kāpēc nepieciešama iepirkumu komisija, kas veic iepirkumu procedūru un pārbauda tās tiesiskuma atbilstību, ja tā par neko neatbild. Iestāde iepirkumu komisijām rada iespaidu, ka tās var rīkoties kļūdaini, taču sodu nesaņems, jo sodītas tiks personas, kuras parakstījušas

līgumus. Turklāt sarunu procedūras piemērošanas brīdī nekas neliecināja, ka tā piemērota prettiesiski. Papildus notika konsultācijas ar Iestādi, kas nenorādīja, ka šajā gadījumā sarunu procedūra ir neatbilstoša un prettiesiska. Tā kā vainu nevar balstīt uz varbūtībām, sūdzības iesniedzēja darbībās nav subjektīvās puses un nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

[3.4] Attiecībā uz konsultācijām ar iestādi norādāms, ka lietas izskatīšanas laikā tika sniegta precīza informācija par to, kad, ar ko un par ko notika konsultācijas. Tās notika ar Iestādes vadītāju. Latvijas autoceļu uzturētāja juridiskā departamenta direktore savā ziņojumā norāda, ka tikšanās laikā tika runāts par sarunu procedūras noteikumiem, ka sāli nepieciešams iepirkt tikai apjomā, lai nodrošinātu funkciju nepārtrauktību, ka jāaicina visi pretendenti, kas konkursā, un sarunu procedūras vienošanās jāietver nosacījums, ka vienošanās ir spēkā tikai līdz brīdim, kad tiks noslēgta vienošanās konkursa rezultātā. Iestādes vadītāja nenorādīja, ka sarunu procedūras piemērošana būtu pretrunā publisko iepirkumu normatīvajam regulējumam. Lietas izskatīšanas sēde netika protokolēta. Sadaļa attiecībā par konsultācijām ir vienīgā atšķirība ar lēmumu, kurā sods piemērots otram /amats/. Sūdzības iesniedzējs neuzskata, ka viņš būtu jāsoda par citu personu kļūdām.

[3.5] Soda lēmuma pieņemšanā netika ievērots Latvijas APK 237. un 244. pantā noteiktais – netika noskaidroti apstākļi, izteikti pieņēmumi. Tajā nepatiesi norādīts, ka sarunu procedūras rezultātā noslēgtā vienošanās sāls iegādei tika piemērota līdz 2019. gada 22. jūlijam, jo sāls tika iegādāts tikai līdz 2019. gada 13. martam. Tāpat nav saprotams, uz kāda pamata amatpersona izdara secinājumus par mainīgajiem Latvijas laikapstākļiem bez attiecīgas kompetences vai ekspertu pieaicināšanas.

[3.6] /amats/ir kopīgi vērsušies Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā attiecībā pret /amats/, jo pastāv iespēja, ka viņas nolūks bija veikt darbības ar mērķi diskreditēt pašreizējo /amats/darbu, mēģinot ietekmēt iepirkumu procesu.

[4] Ar Iestādes vadītājas 2019. gada 8. novembra lēmumu Nr. 9-1/2019/3/2-2 (turpmāk arī – Iestādes lēmums) sūdzība noraidīta un Soda lēmums atstāts negrozīts.

[4.1] Iestādes lēmumā norādīts, ka 2019. gada 27. augustā tika sastādīts Sākotnējais lēmums. Ar 2019. gada 17. septembra Soda lēmumu sūdzības iesniedzējs saukts pie administratīvās atbildības, piemērojot naudas sodu 470 *euro* un piemērojot papildsodu, tiesību atņemšanu ieņemt konkrētus amatus, uz vienu gadu un deviņiem mēnešiem.

[4.2] Citējot Latvijas APK 286. panta otro daļu un 166.[21] panta otro daļu, Iestāde norāda, ka lietā pastāv strīds par to, vai konstatējamas visas administratīvā pārkāpuma pazīmes un vai pastāvēja apstākļi, kas ļāva piemērot sarunu procedūru.

[4.3] Iestādes lēmumā norādīta notikumu hronoloģija un tas, ka Latvijas APK 166.[21] panta otrās daļas administratīvā pārkāpuma sastāva objekts ir piegādātāju tiesības uz atklātām iepirkumu un koncesijas procedūrām, brīvu konkurenci, vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi, kā arī valsts un pašvaldību līdzekļu efektīva izmantošana. Nepamatots ir sūdzības apgalvojums, ka kaitējums interesēm netika nodarīts, jo sarunu procedūrā tika uzaicināti visi pretendenti, jo tajā piedalījās seši pretendenti, bet vispārīgā vienošanās tika noslēgta ar septiņiem. Tāpat administratīvais pārkāpums ir ar formālu sastāvu, proti, nav nepieciešama kaitīgo seku iestāšanās, pārkāpums ir prettiesiskā rīcība pati par sevi.

[4.4] Iestāde norāda, ka sūdzības iesniedzējs pie administratīvās atbildības saukts nevis par iepirkumu izsludināšanu, organizēšanu vai pretendentu atlasi, bet par vispārīgās vienošanās noslēgšanu, tā kā tās noslēgšanai nebija piemērota publisko iepirkumu jomas normatīvajiem aktiem atbilstoša iepirkuma procedūra. No minētās tiesību normas gramatiskās jēgas izriet, ka personas vainojamā darbība ir līguma noslēgšana, bet neatbilstoša iepirkuma procedūras piemērošana ir administratīvā pārkāpuma sastāva objektīvās puses pazīme. Latvijas APK 166.[21] panta otrās daļas sastāvs neparedz atbildību par iepirkuma organizēšanu, tāpēc nebija nepieciešams konstatēt sūdzības iesniedzēja vainu šo darbību veikšanā.

Likumprojekta anotācija noteic, ka pārkāpuma subjekts ir persona, kura pasūtītāja vārdā ir noslēgusi iepirkuma līgumu. Tā kā līgumslēdzēja persona ir tā, kas pieņem gala lēmumu, tad arī uzņemas atbildību par sekām, kas saistītas ar prettiesiska līguma noslēgšanu. Tādējādi atbildīgā persona ir tā, kurai ir deleģētas tiesības uzņēmuma vārdā parakstīt līgumus un citus dokumentus. No minētā secināms, ka sūdzības iesniedzējs ir atzīstams par administratīvā pārkāpuma subjektu, un viņam kā /amats/ir pienākums zināt, kādi darījumi tiek slēgti organizācijā. Minēto apstiprina arī Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2017. gada 9. jūnija sprieduma lietā Nr. 133087716.

Sūdzības iesniedzējs kā atbildīgā amatpersona nevar pamatot savu rīcību ar to, ka viņa kompetencē neietilpst iepirkumu organizēšana. Tas, ka uzņēmumā nav nodrošināta iekšēja kontrole un personas, kuras kompetentas izvērtēt un ir atbildīgas par normatīvajiem aktiem atbilstoša paredzamā darījuma noslēgšanu, neattaisno /amats/darbības un nav pamats viņa atbrīvošanai no administratīvās atbildības.

Laikā, kad tika sagatavots iepirkumu plāns, sūdzības iesniedzējs ieņēma /amats/amatu. /amats/iepirkumu plāns ir jāizvērtē un jāapstiprina. Konkrētajā gadījumā nav būtiski vai viņš piedalījās iepirkumu plāna gatavošanā, jo par tā saturu bija informēts.

[4.5] Attiecībā uz norādīto, ka nekonsekventi ir lietots jēdziens „Pasūtītājs" norādāms, ka tas lietots konsekventi un attiecināms uz Sabiedrību kā juridisku personu.

[4.6] Soda lēmumā pareizi norādīts, ka konkrētajā gadījumā netiek apšaubīta vajadzība pēc tehniskās sāls, lai nodrošinātu valsts pārvaldes un sabiedrības intereses, bet izšķiroša nozīme ir tam, ka minētā situācija nav radusies no neatkarīgu apstākļu rezultātā.

Sūdzību iesniegšana nevar būt uzskatāma par neparedzamiem ārkārtas apstākļiem. Iespēja apstrīdēt atklāta konkursa rezultātu ir ietverta un šāda apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanas termiņš ir noteikts tiesību normās un tādējādi paredzams. Tāpat tikai no paša iepirkuma komisijas pieņemtā lēmuma par konkursa rezultātiem tiesiskuma ir atkarīgs tas, vai tiks atļauts slēgt līgumu ar konkursa uzvarētāju. Viedoklis, ka pasūtītājam nav iespējams paredzēt un plānot lēmuma par atklāta konkursa rezultātiem apstrīdēšanas iespēju, vai to, ka tam nav iespējams ietekmēt pašam sava lēmuma tiesiskumu un līdz ar to tā apstrīdēšanas rezultātu, ir acīmredzami nepamatots.

[4.7] Nav šaubu, ka Sabiedrība apzinās sev deleģētā valsts pārvaldes uzdevuma nozīmību, līdz ar to būtu tikai saprotami iepirkumus plānot tā, lai pēc iespējas izslēgtu gadījumu, ka ziemas sezonā nav spēkā esoša iepirkuma līguma/vispārīgā vienošanās par tehniskās sāls piegādi un līdz ar to nav iespējams izpildīt deleģētos uzdevumus. Tādējādi, plānojot iepirkumu veikšanu, bija jāņem vērā iepriekšējās vienošanās darbības beigu termiņš, kas iestājās ziemas sezonas sākumā.

Attiecībā uz norādīto, ka secinājumi par Latvijai raksturīgiem klimatiskajiem apstākļiem ir izdarīti bez attiecīgām zināšanām un kompetences, norādāms, ka no lietas materiāliem izriet, ka laikapstākļi ziemas sezonā Latvijā ir nepastāvīgi, kā dēļ nav iespējams precīzi prognozēt nepieciešamā tehniskās sāls apjomu. Tāpat informācija par Latvijas ziemu klimatiskajiem apstākļiem ir publiski pieejama valsts SIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", tādēļ, nav pamatota norāde, ka Iestādes amatpersona nevarēja izdarīt secinājumus par laikapstākļu nevienmērību.

[4.8] Lēmumā pareizi norādīts, ka administratīvā pārkāpuma lietā nav pietiekamas informācijas, lai izvērtētu konsultācijas ar Iestādi. Tāpat norāda, ka, konsultējot klientus, Iestādes darbinieki neanalizēja konkrētos faktiskos apstākļus un to, vai tie ir uzskatāmi par objektīviem ārkārtas apstākļiem un vai minētie apstākļi ir radušies neatkarīgu iemeslu dēļ. Kā arī no pievienotajiem darbinieku ziņojumiem izriet, ka tikšanās laikā ir spriests par to, kas ir jāņem vērā, organizējot sarunu procedūru, bet neizriet, ka pēc būtības būtu vērtēts, vai konkrētie ārkārtas apstākļi ir atzīstami par tādiem, lai varētu rīkot sarunu procedūru. Sabiedrība pati ir atbildīga par faktisko apstākļu novērtēšanu.

[4.9] Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatāms, ka administratīvā pārkāpuma lietvedības ietvaros ir pierādīts Latvijas APK 166.[21] panta otrajā daļā minētā administratīvā pārkāpuma sastāvs un sūdzības iesniedzējs ir pamatoti saukts pie administratīvās atbildības.

[5] Nepiekrītot Iestādes lēmumam, sūdzību par to iesniedza /pers. A/, lūdzot atcelt Iestādes lēmumu, izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu un izskatīt to mutvārdu procesā.

[5.1] Sūdzībā norādīti identiski argumenti kā sūdzībā par Soda lēmumu. Papildus norādīts, ka Iestādes vadītāja šos argumentus nav vērtējusi vai izdarījusi nepareizus secinājumus.

[5.2] Sūdzības iesniedzējs nepiekrīt, ka tika nodarīts kaitējums aizsargātajām interesēm, jo vienošanās brīdī bija seši pretendenti, bet konkursa noslēguma bija septiņi, jo tas notika pusgadu vēlāk.

[5.3] Fakts, ka sūdzības iesniedzējs ir /amats/ un tātad atbildīgs par visa uzņēmuma darbību, nedrīkst būt tulkots tik plaši, ka par jebkādiem pārkāpumiem, kurus paveikuši uzņēmuma darbinieki, atbildīgs ir /amats/.

[5.4] Iestādes lēmumā prettiesiski konstatēts, ka sūdzības iesniedzējs piedalījās iepirkuma plāna gatavošanā un par tā saturu bija informēts. Tas ir pretēji Publisko iepirkumu likuma 24. panta otrajā daļā un 26. pantā noteiktajam, kā arī pretēji likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 4. panta pirmās daļas 24. punktam. Sūdzības iesniedzējs iepirkuma plāna apstiprināšanas brīdī amatā atradās aptuveni mēnesi. Šādā laika posmā nevienai personai nav objektīvi iespējams pilnībā izprast visus sev uzticētos pienākumus un konstatēt uzņēmumā notiekošo procesu trūkumus. Turklāt šajā laikā amatā bija /amats/, kas tieši bija atbildīgs par iepirkumiem.

[5.5] Iestādes lēmumā nav vērtēts vai norādīts, kādi normatīvie akti piešķir pilnvaras sūdzības iesniedzējam pārskatīt iepirkumu komisijas lēmumus un pieņemt citu lēmumu. Nav tikuši vērtēti argumenti attiecībā uz administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmēm, nepareizi atzīstot, ka administratīvā pārkāpuma sastāvs ir pierādīts. Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas spriedumā, uz kuru ir atsauce Iestādes lēmumā, tiesa vērtēja atšķirīgus apstākļus, piemērojot citas normas.

[5.6] Tāpat sūdzības iesniedzējs nepiekrīt Iestādes lēmumā atzītajam, ka secinājumi par laikapstākļiem pieņemti pamatoti, jo netika pieaicināts eksperts.

[5.7] Citējot Latvijas APK 9. panta pirmo daļu un 243. otro daļu, sūdzības iesniedzējs norāda, ka nav pierādīts administratīvā pārkāpuma sastāvs, tāpēc lūdz lietvedību izbeigt.

[6] 2020. gada 5. martā tiesā saņemti Iestādes rakstveida paskaidrojumi.

[6.1] Papildus Soda un Iestādes lēmumā minētajam norādīts, ka sarunu procedūrā netika uzaicināti citi pretendenti, kas uzvarēja arī citu pasūtītāju tehniskās sāls piegādes konkursos, tādējādi nodarot kaitējumu, pretēji sūdzībā norādītajam.

[6.2] Attiecībā uz vārda „Pasūtītājs" lietojumu, norādīts, ka tas tika lietots, apzīmējot Sabiedrību kā juridisku personu, tieši nošķirot to no sūdzības iesniedzēja kā /amats/darbībām. Norādot, ka Pasūtītājs parakstīja vienošanos, nav konstatējamas pretrunas, jo /amats/tā Sabiedrības pārstāvības ietvaros rīkojās tās vārdā.

[6.3] Sūdzības iesniedzējs nav pamatojis, ka par pārkāpumu izdarījusi iepirkumu komisija, tas neizriet ne no likumprojekta anotācijas, ne citētajiem Publiskā iepirkuma pantiem. Turklāt lieta ir par vispārīgās vienošanās parakstīšanu neatbilstoši izvēlētas iepirkuma procedūras rezultātā, nevis par iepirkuma uzvarētāju atbilstību.

[6.4] Pretēji sūdzībā norādītajam, normatīvie akti paredz, ka līguma slēdzējs nav tiesīgs mainīt līguma noteikumus, taču ir tiesīgs pieņemt lēmumu neslēgt līgumu un izbeigt iepirkumu, ja tam ir objektīvs pamatojums, kas šajā gadījumā ir nepareizi izvēlēta iepirkuma procedūra. Tāpat pretēji sūdzībā norādītajam gan Soda lēmumā, gan Iestādes lēmumā tika pamatots, kāpēc, plānojot iepirkumu, vērā jāņem iepriekšējās vienošanās beigu termiņš.

[6.5] Attiecībā uz Rīgas apgabaltiesas spriedumu, norādāms, ka lietā arī tika persona saukta pie atbildības par iepirkuma līguma parakstīšanu. Līdzīgs viedoklis pausts arī Rīgas rajona tiesas 2019. gada 25. marta spriedumā lietā Nr. 1A33016518.

[6.6] Tā kā konsultācijas notika ar Iestādes lēmuma pieņēmēju, tāpēc liecinieki lietā nespēs sniegt papildus ziņas jau lēmumā norādītajām.

[6.7] Tas, ka sūdzības iesniedzējs pauž atšķirīgu viedokli un nonāk pie citiem secinājumiem, nevar būt par pamatu lēmumu atcelšanai.

[7] Tiesas sēdē /pers. A/ sūdzību uzturēja. Papildus norādīja, ka ir auto inženieris, autoceļu uzturētāju valdē darbojas astoņus gadus. Tā kā bija izveidojusies kritiska situācija, papildus 2,5 miljonu vērtībai, tika iegādāta papildus sāls 2 miljonu vērtībā. Uzskata, ka rīkojās pareizi, atbilstoši normatīvajiem aktiem un nav sodāms. Konkrētajā gadījumā tika ņemti vērā ne tikai nokrišņi, bet arī temperatūra, lai noteiktu sāls kaisīšanas intensitāti. Iestāde nevar novērtēt to, kas ir savlaicīgi izsludināt iepirkumu. Lūdza lietas materiāliem pievienot datus par ziemas periodu, kas norāda, kādi laikapstākļi bija konkrētajā periodā. Laikapstākļi pieprasīja intensīvu sāls kaisīšanu, nevar atsaukties tikai uz sāls apjomu. Ievērojot intensīvo kaisīšanu, ilgtermiņam paredzētais sāls daudzums tika izlietots daudz ātrāk, radot ārkārtas apstākļus, kuru dēļ bija nepieciešams risinājums Sabiedrībai deleģēto funkciju izpildei.

[7.1] Iestādes pārstāve /pers. C/ tiesas sēdē sūdzību neatzina. Papildus paskaidroja, ka par uzņēmumu darbību vienmēr būs atbildīga vadība. Neparakstot līgumu, valde norāda uz trūkumiem. Sarunu procedūra ir izņēmuma procedūra, kas piemērojama tikai izņēmuma gadījumos. Sūdzību iesniegšanu paredz likums. Tas, kurš paraksta līgumu ir saucams pie atbildības, kaut nekas netika iepirkts, jo ir jāvērtē, kas tiek parakstīts. Iestāde vērtē procedūras tiesiskumu. Iestāde savu vērtējumu par laikapstākļiem balstīja uz valsts oficiālas iestādes datiem. Attiecībā uz konsultācijām, norādāms, ka tās ir informatīvas, tās nevar atteikt, bet iestāde nevar pateikt priekšā, kā jārīkojas. Apledojuši ceļi ar nokrišņiem Latvijā ir norma, nevis ārkārtas apstākļi. Sabiedrībai bija jārēķinās, ka var tikt iesniegtas sūdzības, tāpēc bija jāplāno attiecīgs laika posms, lai laikā varētu noslēgt vienošanos. Sūdzību iesniegšana nav ārkārtas apstākļi, tas norādīts arī Eiropas Savienības Tiesas nolēmumā, konkrēti kurā, nevar precizēt. Atsaucās uz Augstākās tiesas 2018. gada 29. marta spriedumu Nr. SKA-426/2018

[7.2] Liecinieces/pers. U/ tiesas sēdē liecināja, ka ir Sabiedrības administratīvi juridiskā departamenta direktore. 2018. gada decembrī Iestāde pieņēma lēmumu aizliegt slēgt vispārīgo vienošanos atklātā konkursā par tehniskā sāls iegādi. Laikapstākļi bija ļoti mainīgi, tāpēc izsludināja sarunu procedūru. Konsultācijās ar Iestādi nevienā brīdī netika saņemts viedoklis, ka kaut kas ir pretēji likumam, tajās piedalījās pati un no Iestādes bija /pers. C/ un /pers. Z/, bet /pers. Z/ tikšanās laikā nerunāja vispār. Abas puses nosprieda, ka tas ir labākais variants. Nevienā brīdī viņas nenorādīja, ka, šādi rīkojoties, tas varētu tikt uzskatīts par pārkāpumu. 2019. gada 7. janvārī tika noslēgts līgums ar visiem tiem tirgus dalībniekiem, kuri bija zināmi. Ir noteiktas minimālās rezerves, kurām ir jābūt noliktavās. Vasarā vienmēr tiek iepirkts tehniskais sāls, atbilstoši tai formulai, kāda ir noteikta noteikumos, kas veido minimālās rezerves. Mainīgo laikapstākļu dēļ, samazinājās sāls krājumi. Visus Iestādes ieteikumus Sabiedrība ņēma vērā.

[7.3] Liecinieks/pers. AA/ tiesas sēdē liecināja, ka ir Sabiedrības publisko iepirkumu departamenta darbinieks. Sabiedrībā strādā kopš 2018. gada jūnija beigām. Notika kārtējais iepirkums, kas tika izsludināts septembra sākumā. Iesaistījās iepirkumā kā sekretārs un iepirkumu komisijas loceklis piedāvājuma izvērtēšanai. Pieņēma lēmumu par rezultātu atklātam konkursam. Tika saņemta sūdzība novembra beigās, decembra sākumā. Kamēr to izskatīja Iestādē iepirkums iestrēga. Parasti rudens sākumā tiek iepirkts sāls, lai maksimāli aizpildītu noliktavu, bet tika saņemta informācija, ka sāk iet uz beigām tehniskā sāls rezerves. Tika izveidota iepirkumu komisija, lai risinātu šo jautājumu, kura pieņēma lēmumu rīkot sarunu procedūru. Tika uzaicināti visi pretendenti. Viens no tiem iesniedza sūdzību par sarunu procedūru. Tad tika nolemts konsultēties Iestādē. Tikšanās notika 2019. gada 3. janvārī. Piedalījās Sabiedrības divi /amats/, komisijas locekļi, Iestādes vadītāja /pers. C/ un /pers. Z/. Mērķis bija saņemt Iestādes viedokli, jo bija iestājušies laikapstākļi, kas izjauca pasūtītāja plānoto sāls patēriņu. Tikšanās laikā no stāstītā /pers. C/ to uztvēra, kā tiešām ārkārtas stāvokli, detaļās neanalizēja, bet to tā saprata.

[7.4] Tiesu debatēs /pers. A/ aizstāvis Kristaps Zaķis norādīja, ka sūdzības iesniedzēja darbībās nav iespējams konstatēt visus administratīvā

pārkāpuma sastāva elementus. Saskaņā ar deleģēšanas līgumu Sabiedrība kā Satiksmes ministrijas pilnvarotā persona nodrošina tai deleģētā uzdevuma izpildi. Ārkārtas apstākļiem, ir trīs priekšnoteikumi - neparedzēts iemesls, ārkārtēja steidzamība, kas padara citās procedūrās paredzēto laika termiņa ievērošanu par neiespējamu un cēloņsakarībai starp neparedzētiem iemesliem un no tā izrietošajiem, ārkārtējai steidzamībai. Atsaucās uz Ogres rajona tiesas spriedumiem - 2015. gada 23. oktobra spriedums Nr. 124009015, 2015. gada 5. novembra spriedums Nr. 124009215 un 2015. gada 5. novembra spriedums Nr. 124009115. Uzskata, ka Latvijas APK 166.[21] pants ir juridiski defektīvs, tam nevajadzēja nonākt Publisko iepirkumu likumā. Atsaucās uz Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016. gada 14. decembra spriedumu Nr. 129027116. Ir jāvērtē ne tikai tādi apstākļi, kurš parakstīja līgumu un noslēdza to. Lūdz tiesu ņemt visus iepriekšminētos apstākļus vērā un atcelt Iestādes lēmumu un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību.

[7.5] Tiesu debatēs /pers. C/ norādīja, ka Publisko iepirkumu likums pamatā paredz rīkot atklātas procedūras. Izņēmumu gadījumā ir iespējams rīkot procedūru, iepriekš nepublicējot paziņojumu ar pasūtītāja izvēlētajiem pretendentiem, kā tas ir noticis šajā reizē. Attiecībā uz sarunu procedūru Publisko iepirkumu likums norāda, ka šo procedūru ir iespējams piemērot, ja pasūtītājam, neparedzamu apstākļu rezultātā objektīvi radusies situācija, kurā steidzamības dēļ nav iespējams piemērot atklātu procedūru. Vienlaikus pateikts, ka minētie apstākļi, kas pamato ārkārtas situāciju nedrīkst būt atkarīgi no pasūtītāja darbībām. Iestāde uzskata, ka konkrētajā gadījumā nebija iestājušies ārkārtas apstākļi, kurus pasūtītājs iepriekš nevarēja paredzēt. Latvijas APK 166.[21] panta norma darbojas jau no 2013. gada. Par Ogres rajona tiesas spriedumu, paskaidro, ka šo spriedumu nevar salīdzināt ar šo lietu, jo minētā sprieduma lietā personas tika sodītas par maksājuma apstiprināšanu, bet tur nebija noslēgti līgumi. Ir jāskatās jaunāka tiesu prakse.

Motīvu daļa

[6] Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus tiesas sēdē, iecinieku liecības, pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka /pers. A/ atbrīvojams no administratīvās atbildības, izsakot mutvārdu aizrādījumu un izbeidzot administratīvā pārkāpuma lietvedību.

[7] Saskaņā Administratīvās atbildības likuma, kas stājās spēkā 2020. gada 1. jūlijā, 4. panta pirmo un ceturto daļu persona, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, ir atbildīga par to saskaņā ar normatīvo aktu, kas ir spēkā pārkāpuma izdarīšanas laikā. Administratīvā pārkāpuma procesa kārtību nosaka tā procesuālo tiesību norma, kura ir spēkā procesuālās darbības izdarīšanas brīdī. Savukārt šā likuma Pārejas noteikumu 2. punkts noteic, ka procesuālās darbības, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai uzsāktas saskaņā ar Latvijas APK, tiek arī pabeigtas kodeksā noteiktajā kārtībā. Latvijas APK normas piemērojamas līdz attiecīgās administratīvā pārkāpuma lietvedības stadijas pabeigšanai (lietvedība iestādē, tiesā vai izpilde).

[7.1] Tādejādi tiesa atzīst, ka šī lieta izskatāma, piemērojot Latvijas APK normas.

[7.2] Latvijas APK 289.[12] panta pirmajā daļa paredz, ka rajona (pilsētas) tiesa neatkarīgi no sūdzības iesniedzēja motīviem ar lēmumu atceļ iestādes lēmumu un nosūta lietu jaunai izskatīšanai iestādei pēc piekritības šādos gadījumos:

1) lietu izskatījusi iestāde, kurai nebija tiesību attiecīgo administratīvā pārkāpuma lietu izskatīt;

2) lietas izskatīšanā pārkāptas tiesību normas, kas prasa paziņot administratīvā pārkāpuma lietas dalībniekiem par lietas izskatīšanas vietu un laiku;

3) izskatot lietu, pārkāptas tiesību normas par lietvedības valodu;

4) lēmums nosaka to personu tiesības un pienākumus, kuras nav administratīvā pārkāpuma lietas dalībnieki;

5) lietā nav pilna lēmuma.

Tiesa nekonstatē Latvijas APK 289.[12] pantā paredzētos gadījumus, kas būtu pamats neatkarīgi no sūdzības iesniedzēja motīviem atcelt iestādes lēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai iestādei.

[8] Saskaņā ar Latvijas APK 286. panta otro daļu augstāka iestāde, izskatot sūdzību vai protestu par lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, pārbauda pieņemtā lēmuma likumību un pamatotību.

Savukārt atbilstoši Latvijas APK 289.[6] panta devītās daļas 2. un 3. punktam tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, izlemj vai persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir vainīga šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu.

Turklāt Latvijas APK 9. panta pirmā daļa noteic, ka par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

[9] Administratīvā pārkāpuma protokols ir dokuments, kurā kompetenta amatpersona rakstveidā fiksē kādas personas prettiesiskas darbības, par kurām paredzēta administratīvā atbildība. Šis dokuments kā sākotnēja apsūdzība ir pamats turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā. Līdz ar to, no vienas puses, institūcija, kuras kompetencē ir pieņemt lēmumu lietā, izvērtē, vai persona par protokolā fiksētajām darbībām ir saucama pie administratīvās atbildības. Savukārt, no otras puses, personai, par kuras darbībām protokols sastādīts, ir iespēja pienācīgi īstenot procesuālās garantijas savai aizstāvībai sakarā ar protokolā norādīto pārkāpumu (piemēram, sagatavot savus argumentus, iesniegt pierādījumus). Līdz ar to lēmums administratīvā pārkāpuma lietā būtu jāpieņem par tiem faktiem, kas norādīti protokolā – jaunu faktu norādīšana lēmumā varētu pārkāpt personas procesuālās tiesības (skat. plašāk *Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007. gada 25. aprīļa spriedumu lietā Nr. SKA-157/2007*).

Tiesa atzīst, ka administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas nodarījumā. Tātad, pārkāpums var tikt uzskatīts par administratīvo pārkāpumu, ja konstatē konkrētu objektīvo un subjektīvo pazīmju kopumu. Objekts ir tas, pret ko ir vērsts administratīvais pārkāpums, objektīvā puse raksturo kā izdarīts administratīvais pārkāpums, subjekts ir persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu, subjektīvā puse ir vainojama darbība (skat. plašāk *Augstākās tiesas 2006. gada 22. decembra spriedumu lietā Nr. SKA-571/2006, 2008. gada 26. maija spriedumu lietā Nr. 252/2008*).

Atzīstams, ka, konstatējot administratīvo pārkāpumu, tas ir iestādes, kura ir veikusi lietvedību un sastādījusi administratīvā pārkāpuma protokolu, pienākums konkrēti norādīt administratīvā pārkāpuma protokolā, kādas darbības persona ir veikusi un kā izpaudies administratīvais pārkāpums, par kura izdarīšanu administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts, kvalificējot pēc konkrēta Latvijas APK paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva, gan iegūt pierādījumus, kas to apliecina. Savukārt tiesai, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, ir jāvērtē, vai lietā esošie pierādījumi un ziņas par administratīvo pārkāpumu, kuras ir savākusi iestāde, kura veikusi lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, ir pietiekamas administratīvā pārkāpuma sastāva konstatēšanai personas darbībās, nevis pēc savas iniciatīvas vākt un piemeklēt papildus faktus, lai personas darbībās konstatētu administratīvo pārkāpumu.

No minētā secināms, ka administratīvā pārkāpuma protokols ir dokuments, kurā kompetenta amatpersona rakstveidā fiksē kādas personas prettiesiskas darbības. Faktiski šī amatpersona atzīst, ka ar protokolā konstatētajām darbībām persona ir izdarījusi pārkāpumu, par kuru paredzēta administratīvā atbildība. Šis dokuments, kā sākotnēja apsūdzība, ir pamats turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā.

Judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa par to, ka administratīvā pārkāpuma protokolam ir divējāda daba. Pirmkārt, tas ir dokuments, kurā tiek fiksētas procesuālās darbības, norādītas lietas izlemšanai nepieciešamās ziņas saskaņā ar Latvijas APK 246. un 248. pantu, kā arī ar protokolu tiek uzsākta lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā. Otrkārt, protokols atbilstoši Latvijas APK 243. pantam ir vērtējams arī kā pierādīšanas līdzeklis, kas ietver ziņas par faktiem, kas apliecina pārkāpuma esamību. Tātad administratīvā pārkāpuma protokols ir galvenais dokuments, kurā fiksē ziņas par izdarīto

pārkāpumu un kuram ir pierādījuma nozīme lietā.

[10] No lietas faktiskajiem apstākļiem iziet, ka 2019. gada 27. augustā Iestādes Administratīvo sodu departamenta Administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas nodaļas vecākā inspektore sastādījusi Sākotnējo lēmumu par to, ka /pers. A/ kā Sabiedrības /amats/ir pārkāpis Latvijas APK 166.[21] panta otro daļu, noslēdzot vispārīgo vienošanos ar vairākām personām apstākļos, kad nevarēja piemērot Publisko iepirkumu likuma 8. panta septītās daļas 3. punkta regulējumu (sarunu procedūras piemērošanu).

Latvijas APK 166.[21] panta otrā daļa noteic, ka par iepirkuma līguma, vispārīgās vienošanās, partnerības iepirkuma līguma vai koncesijas līguma noslēgšanu, nepiemērojot publisko iepirkumu un publiskās un privātās partnerības jomas normatīvajos aktos noteiktās iepirkuma un koncesijas procedūras vai citu šajos normatīvajos aktos noteikto līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kārtību, kas pasūtītājam, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam vai publiskajam partnerim vai tā pārstāvim bija jāpiemēro, vai piemērojot publisko iepirkumu un publiskās un privātās partnerības jomas normatīvajiem aktiem neatbilstoši izraudzītu iepirkuma vai koncesijas procedūru vai citu šajos normatīvajos aktos noteikto līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kārtību, vai nepublicējot publisko iepirkumu un publiskās un privātās partnerības jomas normatīvajos aktos noteiktos paziņojumus Iestādes mājaslapā internetā un Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, ja tie bija jāpublicē, uzsākot iepirkuma vai koncesijas procedūru, kā arī par iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās noslēgšanu, piemērojot sarunu procedūru, nepublicējot paziņojumu par līgumu, ja sarunu procedūras piemērošana nav saskaņota ar Iepirkumu uzraudzības biroju, bet šāda saskaņošana bija noteikta normatīvajos aktos, ja tās izdarītas atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda uzlikšanas vai ja noslēgtā iepirkuma līguma, vispārīgās vienošanās, partnerības iepirkuma līguma vai koncesijas līguma līgumcena ir 145 000 *euro* vai lielāka, uzliek naudas sodu no trīssimt piecdesmit līdz septiņsimt *euro*, atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatus.

[10.1] Lietā nepastāv strīds, ka atbilstoši likuma „Par autoceļiem" 3.[1] pantu Satiksmes ministrija deleģē valsts autoceļu kompleksās ikdienas uzturēšanas darbu plānošanu un veikšanu valsts akciju sabiedrībai „Latvijas autoceļu uzturētājs". Ar minēto deleģējumu Sabiedrībai deleģēts tajā skaitā nodrošināt vienotu valsts autoceļu stāvokli un to caurbraucamību visa gada garumā visā Latvijas teritorijā.

[10.2] Atbilstoši Komerclikuma 302. pantam valdes locekļi vada sabiedrību tikai kopīgi. Savukārt Latvijas APK 14.[1] pants noteic, ka šajā kodeksā un pašvaldību domju izdotajos saistošajos noteikumos īpaši paredzētajos gadījumos par administratīvajiem pārkāpumiem pie atbildības ir saucamas juridiskās personas. Personas, kuras veic komercdarbību, bet nav juridiskās personas, par administratīvajiem pārkāpumiem atbild tāpat kā juridiskās personas.

Sabiedrības valde uz administratīvā pārkāpuma izdarīšanas dienu sastāvēja no 3 /amats/– /pers. AK/, /pers. A/ un /pers. Z/. Atbilstoši Uzņēmumu reģistra datiem minētās personas pārstāvēja Sabiedrību kopīgi (nedalīti).

Lietā nav pierādījumu, ka valde, ievērojot Sabiedrības statūtus, būtu pilnvarojusi kādu /amats/vai /amats/slēgt noteiktus darījumus vai noteikta veida darījumus, tajā skaitā arī nodalījusi atbildību.

[10.3] Turklāt atbilstoši Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2017. gada 9. jūnija spriedumā lietā Nr. 133087716 (104AA-0295-17/6) izteiktajām atziņām Latvijas APK 166.[21] otrā daļa paredz atbildību amatpersonai, kura noslēgusi iepirkuma līgumu, piemērojot neatbilstoši izraudzītu iepirkuma procedūru vai citu līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kārtību. Latvijas APK 166.[21] panta otrās daļas subjekts ir persona, kura noslēgusi līgumu.

[10.4] Līdz ar minēto tiesa atzīst, ka šajā lietā par administratīvā pārkāpuma subjektu atzīstama Sabiedrības valde – institūcija, kura pārvalda Sabiedrību. Tomēr, ņemot vērā Komerclikuma 302. panta noteikumus (nedalīto atbildību /amats/starpā), tiesa atzīst, ka lietā pamatoti konstatēts, ka par administratīvā pārkāpuma subjektu atzīstams /pers. A/.

[11] Publisko iepirkumu likuma 2. pants noteic, ka šā likuma mērķis ir nodrošināt: 1) iepirkumu atklātumu; 2) piegādātāju brīvu konkurenci, kā arī vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem; 3) pasūtītāja līdzekļu efektīvu izmantošanu, maksimāli samazinot tā risku.

Minētā likuma 8. panta ceturtā daļa noteic, ka šo likumu attiecina uz šā panta pirmajā daļā minētajām iepirkuma procedūrām, ja publisku piegādes līgumu vai pakalpojuma līgumu līgumcena ir 42 000 *euro* vai lielāka un publisku būvdarbu līgumu līgumcena ir 170 000 *euro* vai lielāka.

[11.1] No lietas faktiskajiem apstākļiem izriet, ka, pamatojoties uz Sabiedrības izveidotās iepirkumu komisijas 2018. gada 24. augusta lēmumu, tika izsludināta atklāta konkursa iepirkuma procedūra „Tehniskās sāls iegāde" ar iepirkuma identifikācijas numuru /numurs/.

2018. gada 10. oktobrī tika veikta iesniegto piedāvājumu atvēršana. Piedāvājumus iesniedza seši pretendenti: SIA /Nosaukums A/, SIA „/nosaukums H/", SIA /Nosaukums B/, SIA /Nosaukums C/, SIA „/nosaukums G/" un SIA „/nosaukums I/ /Nosaukums D/". Līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas pieciem pretendentiem (izņemot SIA „/nosaukums I/ /Nosaukums D/").

2018. gada 23. novembrī pretendents, kurš neieguva līguma slēgšanas tiesības – SIA „/nosaukums I/ /Nosaukums D/", iesniedza iesniegumu Iestādē, kurā apstrīdēja iepirkumu komisijas lēmumu par tiesībām slēgt līgumu. Pamatojoties uz minēto iesniegumu, ar Iestādes 2018. gada 27. decembra lēmumu Nr. 4-1.2/18-195 Sabiedrībai tika aizliegts slēgt vispārīgo vienošanos ar iepirkuma procedūras uzvarētājiem.

[11.2] 2018. gada 27. decembrī Iestādes Ražošanas departamenta direktora p.i. iesniedza ziņojumu Iestādes Publisko Iepirkumu departamenta direktoram, kurā norādīja, ka nepieciešams veikt ārkārtas iepirkumu tehniskās sāls piegādei līdz atklāta konkursa tehniskās sāls iegādei ar iepirkuma identifikācijas numuru /numurs/rezultātā noslēgtajai vienošanās izpildes sākumam.

Iepirkums nepieciešams, jo, izvērtējot iegūtos datus par kopējo tehniskās sāls izlietojuma intensitāti Sabiedrībā iepriekšējos mainīgajos laika apstākļos (izlietojums vidēji 1613 tn dienā) laika periodā no 2018. gada 21. decembra līdz 2018. gada 27. decembra plkst. 12 (nepilnās 6 diennaktīs), ziņas no valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" par laika prognozi no 2018. gada 28. decembra līdz 2019. gada 4. janvārim, Sabiedrības Ražošanas departaments prognozē vidējo tehniskās sāls izlietojuma intensitātes paaugstināšanos līdz 1800 tn diennaktī un ārkārtas situācijas iestāšanos 2019. gada janvāra pirmās dekādes beigās tehniskās sāls trūkuma dēļ.

[11.3] Ievērojot minēto, tiesa konstatēja, ka Sabiedrības valde atzina, ka, viņuprāt, pastāv ārkārtas apstākļi, kurus nepieciešams pārvarēt, lai Sabiedrība izpildītu tai ar normatīvajiem aktiem deleģēto pienākumu.

[11.3.1] Lietā nav strīda, ka Sabiedrība bija konsultējusies ar Iestādes vadību par to, kādā veidā šajā gadījumā tiesiskā kārtā varētu atrisināt radušos šķēršļus.

[11.3.2] Publisko iepirkumu likuma 66. panta pirmās daļas 3. punkts noteic, ka Iestādei ir šādas funkcijas sniegt metodisku palīdzību un konsultācijas un rīkot mācības pasūtītājiem, preču pārdevējiem, iznomātājiem, būvdarbu veicējiem un pakalpojumu sniedzējiem par publiskos iepirkumus regulējošu normatīvo aktu piemērošanu.

Tajā pašā laikā Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta piektā daļa noteic, ka valsts pārvalde savā darbībā ievēro labas pārvaldības principu. Tas ietver atklātību pret privātpersonu un sabiedrību, datu aizsardzību, taisnīgu procedūru īstenošanu saprātīgā laikā un citus noteikumus, kuru mērķis ir panākt, lai valsts pārvalde ievērotu privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses. Turklāt šajā regulējumā noteiktais nav izsmeļošs. Labas pārvaldības princips cita starpā prasa pretimnākošu un cieņpilnu valsts vai pašvaldības iestādes attieksmi pret privātpersonu, kas ietver ne vien iestādes pienākumu rīkoties atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam, bet arī pastāvīgi uzlabot personai sniegto pakalpojumu kvalitāti, ievērojot, ka valsts pārvalde kalpo iedzīvotājiem.

[11.3.3] Tādējādi tiesa uzskata, ka, ievērojot labas pārvaldības principu, sniegt konsultācijas sakarā ar Iestādes darbības mērķi ir atzīstams par vienu no Iestādes funkcijām. Tajā pašā laikā ņemams arī vērā tas, ka konsultēšanās rezultātā sniegtais viedoklis ir nevis nepārprotams vadmotīvs turpmākajai rīcībai, bet gan tikai rīcības virziens, ņemot vērā, ka izvērtēt kādas noteiktas personas rīcību saistībā ar iepirkuma procedūrām, Iestāde var tikai noteiktā lietā, kura nonākusi izvērtēšanai Iestādei likumā noteiktajā kārtībā.

Līdz ar minēto lietas izskatīšanas sakarā nav izšķirošas nozīmes Iestādes vadības sniegtajām konsultācijām Sabiedrības amatpersonām, jo gan Iestādei, gan Sabiedrībai jārīkojas tikai un vienīgi atbilstoši likumā noteiktajam, bet svarīgi ir tas, ka Sabiedrība bija izmantojusi normatīvajos aktos paredzēto iespēju konsultēties ar Iestādi. Turklāt lietas izskatīšanas gaitā tiesa guva pārliecību apstāklim, ka Sabiedrība nebija nodevusi Iestādei detalizēti visus lietas faktiskos apstākļus saistībā ar Sabiedrības grūtībām tehniskās sāls piegādes iepirkumā, kas, tiesas ieskatā, liedz Sabiedrībai atsaukties uz Iestādes sniegto viedokli konsultāciju gaitā par šajā lietā esošajiem faktiskajiem apstākļiem.

Tiesa norāda, ka uz minēto apstākli pamatoti norādīts Iestādes lēmuma 13. punktā.

[12] No lietas faktiskajiem apstākļiem izriet, ka plānotais tehniskās sāls iepirkums netika pabeigts.

Līdz ar minēto, ievērojot to, ka bija izveidojušās grūtības sakarā ar tehniskās sāls piegādēm (izbeidzies piegādes līguma darbības termiņš), Sabiedrība bija nonākusi situācijā, kurā bija nepieciešams risinājums, lai nodrošinātu tehniskās sāls piegādes. Līdz ar minēto, pēc konsultēšanās ar Iestādi, Sabiedrība bija nolēmusi piemērot sarunu procedūru

[12.1] Publisko iepirkumu likuma 8. panta septītās daļas 3. punkts noteic, ka sarunu procedūru pasūtītājs ir tiesīgs piemērot, ja pasūtītājam neparedzamu ārkārtas apstākļu rezultātā objektīvi radusies situācija, kurā steidzamības dēļ nav iespējams piemērot atklātu konkursu, slēgtu konkursu vai konkursa procedūru ar sarunām. Minētie apstākļi, kas pamato ārkārtas situāciju, nedrīkst būt atkarīgi no pasūtītāja darbības.

Publisko iepirkumu likuma 63.panta pirmās daļas 3.punkta kontekstā būtiski ir ne tikai tas, ka pastāv vajadzība pēc pakalpojumiem vai ka radusies steidzamības situācija, bet arī tas, ka šāda situācija ir radusies pasūtītājai neparedzamu ārkārtas apstākļu dēļ, kas turklāt nav atkarīgi no pasūtītājas. Turklāt Augstākā tiesa uzsver, ka par neparedzamiem apstākļiem šīs normas kontekstā var tikt uzskatīti tādi apstākļi, kurus objektīvi, pievērošoties attiecīgajam jautājumam ar pienācīgu rūpību, nav iespējams paredzēt. Savukārt par ārkārtas apstākļiem uzskatāmi tādi apstākļi, kas neatbilst parastajai kārtībai (sk. *šķirkļa „ārkārtas" skaidrojumu: http://www.tezaurs.lv/#/sv/%C4%81rk%C4%81rtas*). Līdz ar to lietā bija jāpārbauda, vai apstākļi, kurus pasūtītāja norāda kā tādus, kuru dēļ nevarēja piemērot konkurencei atvērtu procedūru, atbilst minētajām pazīmēm (sk. *Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2018. gada 29. marta sprieduma lietā Nr. A420191116 (SKA-426/2018) 14. punktu*).

[12.2] Soda lēmumā tika norādīts, ka atbilstoši Iestādes 2018. gada 25. jūnija skaidrojumam „Skaidrojums par iepirkumu veikšanu ārkārtas apstākļu novēršanai" sarunu procedūra izmantojama, ja individuāli izvērtējot katru gadījumu kumulatīvi iestājušies šādi gadījumi: 1) pasūtītājam iepriekš neparedzami iemesli; 2) ārkārtēja steidzamība, kas liedz ievērot vispārējos termiņus; 3) procedūru nepieciešams piemērot tik lielā mērā, cik nepieciešams.

Savukārt Iestādes lēmumā norādīts, ka ārkārtas apstākļi publiskajos iepirkumos ir tad, kad pasūtītājam neparedzamu ārkārtas apstākļu rezultātā objektīvi radusies situācija, kurā steidzamības dēļ nav iespējams piemērot atklātu konkursu vai konkursa procedūru ar sarunām (t.sk. paātrinātās procedūras, kad tiek saīsināti pieteikumu vai piedāvājumu iesniegšanas termiņi).

[12.3] Tiesa atzīst, ka kopumā Iestāde, pieņemot Soda lēmumu un Iestādes lēmumu, pamatoti izvērtējusi lietā iesniegtos pierādījumus un izdarījusi tiem atbilstošus secinājumus, konstatējot, ka Sabiedrības valde nevarēja šajā gadījumā noslēgt vispārīgo vienošanos piemērojot sarunu procedūru. Taču šajā gadījumā tiesa atzīst par nepieciešamu, ievērojot to, ka, izskatot lietu tika iesniegti papildus pierādījumu, dot tiem novērtējumu un sniegt plašāku skaidrojumu par lietas pamatā esošo tiesisko situāciju.

[12.4] Atbilstoši Latvijas APK 9. panta pirmajai daļai par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Latvijas APK 243. panta pirmā daļa paredz, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Turklāt minētā panta ceturtā daļa noteic, ja vien administratīvā pārkāpuma lietvedībā netiek pierādīts pretējais, bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādījumu uzskatāmas ziņas par faktiem, kuras administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī administratīvā pārkāpuma protokolā fiksējusi amatpersona. Savukārt minētā panta astotā daļa noteic, ka pierādījuma ticamība ir kādas ziņas patiesuma konstatēšanas pakāpe. To, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā. Nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe attiecībā pret pārējiem pierādījumiem.

Turklāt Latvijas APK 244. pants paredz, ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

[13] Gan Soda lēmumā, gan Iestādes lēmumā Iestāde atzina, ka šajā gadījumā faktiski nepastāv pamats uzskatīt, ka ir bijuši ārkārtēji apstākļi, kuru dēļ varētu piemērot sarunu procedūru.

Ievērojot to, ka Sabiedrība nepiekrīt Iestādes dotajiem lietas faktiskajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka nepieciešams dot novērtējumu katram Publisko iepirkumu likuma 8. panta septītās daļas 3. punktā norādītajam elementam: 1) pasūtītājam iepriekš neparedzami iemesli; 2) ārkārtēja steidzamība, kas liedz ievērot vispārējos termiņus; 3) procedūru nepieciešams piemērot tik lielā mērā, cik nepieciešams.

[13.1] Vērtējot iepriekš neparedzamu iemeslu iestāšanos, Soda lēmumā tika norādīts, ka par šādiem apstākļiem nevar tikt atzīts tas, ka Sabiedrībai nebija laika trūkuma dēļ iespējams piemērot Publisko iepirkuma likumā noteiktās iepirkuma procedūras (un tieši tiesas sēdē Iestādes pārstāve norādīja uz atklātām procedūrām). Tiesa atzīst par pamatotu Soda lēmumā norādīto, ka Sabiedrībai jāspēj pierādīt, ka attiecīgā situācija izveidojusies no pasūtītāja neatkarīgu un objektīvi neparedzamu apstākļu dēļ un ir saskatāma tieša cēloņsakarība starp ārkārtas apstākļiem un steidzamību. Šajā gadījumā piemērot citas Publisko iepirkumu likumā iepirkuma procedūras nebija iespējams, jo par tehniskās sāls piegādes iepirkuma rezultātu tika iesniegta sūdzība.

Ir jāņem vērā, ka Publisko iepirkumu likums ļauj apstrīdēt un pārsūdzēt gan nolikuma prasības, gan iepirkuma rezultātus, kā arī nosaka termiņu, kādā šīs sūdzības iesniedzamas un izskatāmas, kā arī noteic, ka līdz sūdzības izskatīšanai pasūtītājs nevar atvērt piedāvājumus vai noslēgt līgumu (sk. *Publisko iepirkumu likuma 83. panta pirmo, otro, trešo, piekto un 5.[1] daļu par sūdzības iesniegšanu un aizliegumiem pasūtītājam šajā sakarā, 84. panta pirmo daļu par sūdzības izskatīšanas termiņu, 85. pantu par biroja lēmumu pārsūdzēšanu*). Ievērojot šo regulējumu, pasūtītājam, rīkojot iepirkumu, ir jārēķinās ar iespējamām sūdzībām un to, ka sūdzību izskatīšanas laikā nekādas turpmākas darbības iepirkuma pabeigšanai nedrīkstēs veikt. Tāpat iespējams rēķināties arī ar to, ka sūdzības var tikt atzītas par pamatotām un ka var būt nepieciešams papildu laiks, lai iepirkuma procedūru turpinātu atbilstoši tiesību normu prasībām (nolikuma pārstrādāšana, piedāvājumu atkārtota izvērtēšana). Tādēļ pats par sevi tas, ka iepirkuma procedūras rezultāti ir pārsūdzēti un Iestāde sūdzību izskatīšanas rezultātā pasūtītājai aizliegusi slēgt iepirkuma līgumu, nav uzskatāms ne par neparedzamu, ne arī par ārkārtas apstākli (sk. *Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2018. gada 29. marta sprieduma lietā Nr. A420191116 (SKA-426/2018) 16. punktu*).

Tādējādi tiesa atzīst, ka Sabiedrības viedoklis attiecībā uz citu iepirkuma procedūru piemērošanas neiespējamību, nav pamatots. Sabiedrībai,

rīkojot publiskos iepirkumus, jāņem vērā gan tiesību normās noteiktais, gan arī tiesu prakse un Iestādes metodiskie materiāli.

Tiesa atzīst, ka minētais apsvērums attiecas arī uz ārkārtēju steidzamību.

No minētā izriet, ka faktiski 2 no 3 apsvērumiem, kuri būtu jāvērtē, lai konstatētu, ka šajā gadījumā pastāvētu pamats piemērot sarunu procedūru, neizpildās. Tomēr, ievērojot lietas faktiskos apstākļus, tiesa atzīst par nepieciešamu dot novērtējumu arī ārkārtas apstākļu iestāšanās izvērtēšanai.

[13.2] Šajā sakarā tiesa norāda, ka, ievērojot /pers. A/ 2020. gada 30. septembrī iesniegtos pierādījumus, kā arī tiesas sēdē /pers. A/ sniegtos paskaidrojumus, tiesa guva pārliecību, ka meteoroloģiskie apstākļi (nokrišņu daudzums) nav vienīgais apsvērums, kurš jāvērtē, lai secinātu, ka radās tehniskās sāls piegādes ārkārtēja apstākļi. Tiesa guvu pārliecību, ka, vērtējot ārkārtas apstākļu iestāšanos, uz minēto apsvērumu jāskatās iespējami plaši, uz ko pamatoti norādīja Sabiedrība savā iesniegumā par pierādījumu iesniegšanu, un, proti, tehniskās sāls izlietošanas apmērus sezonas laikā, kādu tehniskās sāls atlikumu vispār var uzglabāt Sabiedrības noliktavās un cik ilgu laika periodu ar šādu tehniskās sāls daudzumu Sabiedrība ir spējīga nodrošināt tai deleģēto uzdevumu izpildi.

[13.2.1] Sabiedrība norādīja, lai novērtētu autoceļu stāvokli un pieņemt lēmumu vai veikt autoceļu uzturēšanas darbus, Sabiedrības ziemas dienesta dežurants izvērtē vairākus informācijas avotus, un tieši:

- fiziski apseko autoceļus;
- analizē Sabiedrības ceļu meteoroloģisko staciju datus;
- analizē publiski pieejamo meteoroloģiskos datus;
- izvērtē autoceļu lietotāju sniegto informāciju Sabiedrībai;
- izvērtē Sabiedrībai saņemto informāciju no operatīvajiem dienestiem par konkrētu autoceļu vai to posmu stāvokli;
- analizē mobilo virsmas sensoru datus (pilotprojekts 2018./2019. gada ziemas sezonas).

Ceļu meteoroloģiskās stacijas (kopumā 70) tiek izvietotas tiešā autoceļa brauktuves tuvumā, un to sniegtie dati ir nozīmīga informācija lēmuma pieņemšanai, jo sniedz specifiskus ar brauktuves stāvokli saistītus datus: 1) virsmas stāvoklis (sauss, slapjš, sniegs, ledus u.tml.); 2) virsmas temperatūra; 3) rasas punkta temperatūra; 4) saķeres koeficients; 5) ūdens, ledus, sniega kārtas biezums; 6) gaisa temperatūra; 7) ķīmisko vielu atlikums uz brauktuves; 8) sasalšanas temperatūra. Minēto apliecina lietas materiāliem pievienotā *Excel* tabula ar datiem par 2017. gada izskaņu, 2018. gadu, 2019. gadu un 2020. gada sākumu.

[13.2.2] Viens no būtiskākajiem ceļu meteoroloģisko staciju sniegtajiem parametriem ir virsmas stāvokļa novērtējums, kas ļauj interpretēt daļu no pārējiem iegūtajiem datiem, kā arī sniedz objektīvu novērtējumu par ceļa stāvokli. Savukārt beznokrišņu periodā visbūtiskākie ir virsmas temperatūras un rasas punkta temperatūras parametri, kas var sniegt informāciju vai draud apledojuma veidošanās.

Sabiedrības ziemas dienesta dežuranta novērojumi un lēmumi tiek elektroniski reģistrēti meteoroloģiskās informācijas ierakstos LIUR sistēmā. Lai raksturotu autoceļa stāvokli ziemas dienesta dežurantam, LIUR ir iespējams veikt vairākus ierakstus: 1) nav apledojums; 2) apledojums; 3) sauss; 4) mitrs; 5) slapjš; 6) vietām slapjš; 7) vietām slidens; 8) melnais ledus; 9) apsarmojis; 10) sniegots; 11) vietām sniegtos; 12) aizputinājumi; 13) sniegots, aizputinājumi; 14) sniegs ar smilti un sāli. Savukārt, lai raksturotu meteoroloģiskos laikapstākļus, ziemas dienesta dežurantam LIUR ir iespējams veikt šādus ierakstus: 1) nav nokrišņu; 2) līst vietām; 3) līst nedaudz; 4) līst stipri; 5) snieg vietām; 6) snieg nedaudz; 7) snieg stipri; 8) slapjš sniegs; 9) krusa; 10) migla (bieza); 11) putenis; 12) zemais putenis; 13) sarma; 14) atkala; 15) vētra.

Ievērojot iepriekš minēto, ziemas dienesta dežurants, izvērtējot iepriekš uzskaitītos un konkrētā ceļu rajonā pieejamos informācijas avotus, kā arī veicot fizisku autoceļa apsekošanu, var pieņemt šādus lēmumus: 1) tīrīt; 2) kaisīt; 3) tīrīt un kaisīt; 4) neuzsākt darbus; 5) preventīvi kaisīt. Tādējādi, ja Sabiedrības ziemas dienesta dežurants pieņem lēmumu „kaisīt", „tīrīt un kaisīt" vai „preventīvi kaisīt", tas nozīmē, ka, neskatoties uz salīdzināmajiem datiem (temperatūras, ceļa stāvokļa, nokrišņu rādītājiem utt.), Sabiedrības ziemas dežurants ir secinājis, ka uz autoceļa nepieciešams veikt darbus, kuru izpildē viennozīmīgi tiks patērēts tehniskais sāls.

[13.2.3] Salīdzinot pieņemto lēmumu skaitu „kaisīt" un „tīrīt un kaisīt" pa gadiem starp 2017. gada decembri, 2018. gada decembri un 2019. gada decembri, kā arī 2018. gada janvāri, 2019. gada janvāri un 2020. gada janvāri, Sabiedrība secināja, ka 2018./2019. gada ziemas sezonā konkrētajos mēnešos šo lēmumu skaits bija izteikti lielāks nekā iepriekšējā sezonā vai sezonā pēc tam (2167 un 2258, pret 3052 un 3406, pret 1330 un 1137).

No minētā tiesa secina, ievērojot Sabiedrības aprēķina metodoloģiju, ka 2018. gada decembrī konstatējams palielinājums par 40,84 procentiem, 2019. gada decembrī samazinājums par 56,42 procentiem, 2019. gada janvārī konstatējams palielinājums par 50,84 procentiem, 2020. gada janvārī konstatējams samazinājums par 66,62 procentiem.

Salīdzinot lēmumu „kaisīt" un „tīrīt un kaisīt" starp sezonām, 2017./2018. gada ziemas sezonu un 2018./2019. gada ziemas sezonu – pēdējā sezonā konstatējams palielinājums par 29,62 procentiem. Savukārt, salīdzinot 2018./2019. gada ziemas sezonu un 2019./2020. gada ziemas sezonu, pēdējā sezonā konstatējams samazinājums par 55,16 procentiem.

Tādējādi tiesa atzīst par pamatotu Sabiedrības viedokli, ka minētie dati pierāda, ka lēmumu skaits, kas paredzēja, ka to izpildē būs nepieciešams lietot tehnisko sāli 2018./2019. gada ziemas sezonā bija netipiski augsts. Tāpat šie dati atspoguļo arī situācijas, kurās meteoroloģiskie laikapstākļi var nebūt atšķirīgi, tomēr Sabiedrības ziemas dežurants pieņēmis lēmumu apstrādāt autoceļus ar tehnisko sāli.

[13.2.4] Līdz ar minēto tiesa atzīst, ka Sabiedrībai bija radušies ārkārtējie apstākļi, kuru iestāšanās dēļ Sabiedrībai bija nepieciešams veikt darbības, lai tās funkciju nodrošināšanai nodrošinātu tehniskās sāls piegādes.

[13.2.5] Tajā pašā laikā tiesa arī atzīst, ka Sabiedrība nebija īpaši aktīva ārkārtas apstākļu iestāšanās pierādīšanai Iestādē, uz ko norāda tas, ka Sabiedrībai bija jāiesniedz papildus pierādījumi un viedoklis attiecībā uz ārkārtas apstākļu iestāšanos, jo tiesa šādus pierādījumus lietas materiālos nekonstatēja.

Tiesa jau atzina sprieduma 12.3. punktā, ka Iestāde pamatoti novērtēja tos lietas materiālus, kuri bija uz lietas izskatīšanas brīdi. Tomēr, ievērojot to, ka Sabiedrība iesniedza pierādījumus ārkārtas apstākļu pierādīšanai, tiesa tos nevar ignorēt.

[13.3] Savukārt attiecībā uz sarunu procedūras nepieciešamības piemērošanu tikai nepieciešamajā apjomā norādāms, ka Sabiedrība uzaicināja piedalīties sarunu procedūrā visus tos dalībniekus, kuri bija piedalījušies atklātajā konkursā iepirkuma procedūrā „Tehniskās sāls iegāde" ar iepirkuma identifikācijas numuru /numurs/, par ko liecina lietas materiāliem pievienotais 2019. gada 7. janvāra uzaicinājums un izdruka no elektroniskā pasta par uzaicinājumu izsūtīšanu, kā arī Sabiedrības 2019. gada 7. janvāra valdes sēdes protokols Nr. 2.1.-A.2/19/1.1. Vispārīgā vienošanās tika noslēgta ar minētajiem konkursa dalībniekiem.

[13.3.1] Vispārīgās vienošanās 1.1. punkts noteic, ka šī vienošanās nosaka kārtību par tehniskās sāls piegādi saskaņā ar tehnisko specifikāciju. Savukārt 2.1. punkts noteic, ka vienošanās nosaka un raksturo laika posmā no vispārīgās vienošanās noslēgšanas līdz brīdim, kad pircējs iegūs tiesības slēgt vispārīgo vienošanos atklāta konkursa „Tehniskās sāls iegāde" ar iepirkuma identifikācijas numuru /numurs/rezultātā, veicamos piegādes darījumus un paredz kārtību, pamatojoties uz kuru tiks veiktas piegādes, paredzot vispārīgos noteikumus attiecībā uz vienošanās priekšmetu, cenu, preces kvalitāti, piegādes termiņiem un citiem pamatnoteikumiem.

Lietā nepastāv strīds par to, ka Vispārīgās vienošanās kārtībā tika piegādāta tehniskā sāls vismaz 2577228,42 *euro* apmērā.

[13.3.2] Tādējādi tiesa atzīst, ka Publisko iepirkuma likuma 8. panta septītās daļas 3. punkta kārtībā noslēgtā vienošanās (2019. gada 7. janvāra

Vispārīgā vienošanās) tika noslēgta tikai tādā mērā, kādā nepieciešams nodrošināt tehniskās sāls piegādes līdz atklātā konkursā rezultātā veicamajām piegādēm. Tādējādi minēto apsvērumu Sabiedrība bija ievērojusi.

[13.4] Administratīvo pārkāpumu lietās pierādīšanas standarts ir augsts, proti, personas vainai jābūt pierādītai ar pierādījumiem, kas nodrošina faktu konstatāciju ārpus saprātīgām šaubām. Tā kā administratīvo pārkāpumu lietas uzskatāmas par krimināllietām Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta izpratnē, personai, kura tiek saukta pie administratīvās atbildības, ir jābūt nodrošinātām kriminālprocesuālām garantijām. Viena no būtiskākajām ir nevainīguma prezumpcijas ievērošana. No nevainīguma prezumpcijas izrietoša ir arī kriminālprocesuālā garantija, ka visas pamatotās šaubas skaidrojamas par labu personai (*in dubio pro civis*).

Tiesa uzskata, ka šajā lietā ir ievēroti visi personu tiesību aizsargājošie principi, tajā skaitā nevainīguma prezumpcija. Senāta praksē ir atzīts, ka tiesai ir jātulko šaubas par labu privātpersonai tikai tad, ja, novērtējot visus lietā esošos pierādījumus, tiesa nevar nonākt pie pārliecības par personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā (sk. *Senāta 2007. gada 18. septembra sprieduma lietā Nr. SKA-395/2007 14. punkts, Senāta 2007. gada 22. februāra spriedumu lietā Nr. SKA-52/2007, Senāta 2007. gada 24. maija sprieduma lietā Nr. SKA-219/2007 17. punktu, 2008. gada 13. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-493/2008 14. punktu*).

Šajā gadījumā tiesa nekonstatē saprātīgas šaubas par administratīvā pārkāpuma izdarīšanas apstākļiem, kuras būtu tulkojamas par labu /pers. A/.

[13.5] Tādējādi tiesa atzīst, ka šajā gadījumā Sabiedrībai bija pamats uzskatīt un atzīt, ka bija radusies situācija, kuras dēļ bija nepieciešams atrisināt jautājumu ar tehniskās sāls piegādēm, jo pastāvēja pamatota iespējamība palikt bez tehniskās sāls vispār. Taču ievērojot sprieduma 13. un 13.1. punktā norādīto, tiesa atzīst par pamatotu gan Soda lēmumā, gan arī Iestādes lēmumā norādīto, ka nepastāv pamats atzīt, ka bijis laika trūkums citu iepirkuma procedūru īstenošanai, jo Sabiedrība nebija veikusi visas saprātīgās darbības, lai iepirkuma procedūras rezultātā nodrošinātu tehniskās sāls piegādes tās funkciju nodrošināšanai.

Līdz ar minēto tiesa atzīst, ka nav izpildījušies visi kritēriji, lai konstatētu, ka iestājušies ārkārtas apstākļi, kuru dēļ būtu pamats piemērot Publisko iepirkuma likuma 8. panta septītās daļas 3. punktā noteikto sarunu procedūru. Tādējādi tiesa atzīst, ka lietā pamatoti konstatēts Latvijas APK 166.^{21} panta otrās daļas pārkāpums.

[14] Latvijas APK 22. pants noteic, ka administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Savukārt Latvijas APK 32. panta pirmā un otrā daļa noteic, ka Sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

[14.1] No Soda lēmuma izriet, ka /pers. A/ saukts pie atbildības par Latvijas APK 166.^{21} panta otrās daļas pārkāpumu, piemērojot viņam naudas sodu 470 *euro* apmērā un atņemot tiesības ieņemt tādus valsts amatpersonas amatus, kuru pienākumos ietilpst lēmumu pieņemšana publisko iepirkumu un publiskās un privātās partnerības jomā vai iepirkuma līgumu, vispārīgo vienošanos, partnerības iepirkuma līgumu vai koncesijas līgumu noslēgšana, kā arī aizliegts pieņemt attiecīgus lēmumu un slēgt attiecīgus līgumus uz 1 gadu un 9 mēnešiem.

Lietā atbildību mīkstinoši un/vai pastiprinoši apstākļi netika konstatēti.

[14.2] Latvijas APK 21. panta pirmā daļa noteic, ja ziņas par administratīvo pārkāpumu ir pietiekamas, lai konstatētu, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kurai piekritīga lietas izskatīšana, ir tiesīga neuzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību vai izbeigt uzsākto lietvedību un atbrīvot personu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir norādījis, ka administratīvais pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu, ja, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus (tostarp izdarītā administratīvā pārkāpuma raksturu un citus lietā būtiskus apstākļus), administratīvā soda uzlikšana par izdarīto pārkāpumu nebūtu lietderīga. Citiem vārdiem, izdarītais pārkāpums ir tik nebūtisks, ka par to pārkāpējam nav nepieciešams uzlikt sodu, bet ir pietiekami izteikt mutvārdu aizrādījumu, kas ir preventīvs (audzinoša rakstura) līdzeklis, kas vērsts uz to, lai persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu, saprastu savas uzvedības prettiesiskumu un turpmāk to nepieļautu (sk. *Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009. gada 12. februāra sprieduma lietā SKA-15/2009 14. punktu*).

[14.3] Tiesa jau atzina, ka Iestāde pamatoti konstatēja, ka /pers. A/ darbībās ir konstatējams Latvijas APK 166.^{21} panta otrās daļas pārkāpums.

Taču tajā pašā laikā, ievērojot lietas faktiskos apstākļus, tiesa atzīst, ka administratīvā soda piemērošana /pers. A/ nav lietderīga turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[14.4] Izskatot lietu, tiesas sēdē Iestādes pārstāve /pers. C/, atbildot uz tiesas jautājumiem, norādīja, ka normatīvie akti neparedz regulējumu, kā būtu jārīkojas situācijā, kurā šajā gadījumā atradās Sabiedrība.

Tomēr tiesa ņem vērā, ka, lai arī tika pieļauts Latvijas APK 166.^{21} panta otrās daļas pārkāpums, /pers. A/ kā Sabiedrības /amats/ bija veicis saprātīgas darbības, lai atrisinātu situāciju, kurā Sabiedrība nonāca ar tehniskās sāls piegādēm. Sevišķi šajā situācijā uzteicama konsultēšanās ar Iestādi, kā arī vispārīgās vienošanās noslēgšana ar visiem atklāta konkursa „Tehniskās sāls iegāde" ar iepirkuma identifikācijas numuru /numurs/ dalībniekiem. Minētais tiesas ieskatā norāda uz to, ka /pers. A/ kā Sabiedrības /amats/ apzinājās radušās situācijas nopietnību un mēģināja to atrisināt.

Tādējādi tiesa atzīst, ka šajā gadījumā, novedot Sabiedrību situācijā, kuras tiesisks risinājums faktiski nav iespējams, būtu jārunā nevis par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, bet gan par /pers. A/ spēju vadīt Sabiedrību, kurai ir deleģēta būtisku, sabiedriski svarīgu mērķu sasniegšana. Tiesa atzīst, ka Sabiedrības nonākšana lietas faktiskajos apstākļos esošajā situācijā bija tieši atkarīga no tā, kādā veidā tika organizēta tehniskās sāls piegādes iepirkuma procedūra, veikta kontrole Sabiedrības līmenī. Tehniskā sāls nepieciešama, lai izpildītu Sabiedrībai deleģēto funkciju. Tātad /pers. A/kā /amats/būtu jābūt vislielākai interesei, lai Sabiedrība tajā skaitā viņa vadībā izpildītu Sabiedrībai noteikto uzdevumu, kā arī gūt pārliecību, ka Sabiedrības struktūrvienības izpilda tām noteiktos pienākumus (pretēji /pers. A/ paustajam viedoklim par to, ka viņš pats nav veicis nekādas darbības iepirkuma organizēšanā, secīgi arī par tām nav atbildīgs). Šajā sakarā tiesa atzīst par pamatotu Iestādes lēmuma 8. punktā norādīto, ka Sabiedrībā nav nodrošināta iekšēja kontrole, kas attiecīgi izdara iespaidu uz visu Sabiedrības darbības rezultātu.

Līdz ar minēto tiesa atzīst, ka šajā gadījumā /pers. A/ izdarītais Latvijas APK 166.^{21} panta otrās daļas pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu, izsakot viņam mutvārdu aizrādījumu. Savukārt rīcība, kuru /pers. A/ pieļāvis, novedot Sabiedrību situācijā, kurā Sabiedrībai bija apdraudēta tai deleģēto funkciju izpilde, izvērtējams citā procesā un nav šīs lietas priekšmets.

[14.5] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka apstākļos, kas norādīti sprieduma 14.2.-14.4. punktā, pastāv pietiekams pamats atzīt /pers. A/ izdarīto pārkāpumu par maznozīmīgu.

[15] Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments, atsaucoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām, vairākkārt savos nolēmumos norādījis, ka no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumus, bet tas nav jāsaprot kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesai ir jāuzklausa argumenti, bet nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (sk. *Senāta 2010. gada 11. marta*

sprieduma lietā Nr. SKA-66/2010 14. punktu, 2012. gada 21. februāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-186/2012 10.punktu, 2013. gada 1. jūlija rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-584/2013 10. punktu).

Ņemot vērā minēto, tiesa nevērtē pārējos /pers. A/ sūdzībā norādītos argumentus, jo tie nav atzīstami par nozīmīgiem no tiesību viedokļa šīs lietas izskatīšanā, kā arī tie neietekmē tiesas izdarītos secinājumus attiecībā uz lietas faktiskajiem apstākļiem un lietas materiālos esošajiem pierādījumiem.

[16] Apkopojot visu iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka lietā pierādīta /pers. A/ vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, par kuru atbildība paredzēta Latvijas APK 166.[21] panta otrajā daļā. Tajā pašā laikā tiesa atzīst, ka Iestādes lēmums atceļams, izbeidzot administratīvā pārkāpuma lietvedību, izsakot /pers. A/ mutvārdu aizrādījumu.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 2. punktu, tiesa

nolēma

atcelt Iepirkumu uzraudzības biroja 2019. gada 8. novembra lēmumu Nr. 9-1/2019/3/2-2 par /pers. A/, personas kods /personas kods/, saukšanu pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[21] panta otrajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu, izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, atbrīvot /pers. A/, personas kods /personas kods/, no administratīvās atbildības, izsakot viņam mutvārdu aizrādījumu.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā 10 darba dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams lietas dalībniekiem ar 2020. gada 30. decembri.

Tiesnesis Viktors Makucevičs